

CAMERA DI COMMERCIO ITALIANO PER L'UNGHERIA
MAGYARORSZÁGI OLASZ KÉREKEDelmi KAMARA

www.cciu.com

Rivista della Camera di Commercio Italiana per l'Ungheria
A Magyarországi Olasz Kereskedelmi Kamara kiadványa

il Ponte

Anno 22 | 2013 | 3

fények
LUCI

Indice

Tartalom

- 3** In alto c'è più luce
- 4** A magasban több a fény

- 5** Ricominciamo insieme!
- 6** Kezdjük újra együtt!!

- 8** Artemide splende tra le stelle del Made in Italy
- 12** Artemide ragyog a Made in Italy csillagai között

- 15** Lumen fidei
- 17** Lumen fidei

- 19** Gli ungheresi e la luce, una storia di primatii
- 21** A magyarok és a fény: felfedezések sora

- 22** Luci (e ombre) della ribalta
- 23** Rivaldafények (és árnyak)

- 24** L'apoteosi della luce
- 27** A fény apoteózisa

- 30** Luci puntate sul Made in Italy
- 33** Reflektorfényben a Made in Italy

CAMERA DI COMMERCIO ITALIANO PER L'UNGHERIA
MAGYARORSZÁGI OLASZ KERESKEDELMI KAMARA

Fabrizio Centrone

Presidente / elnök
CIB BANK Zrt.

Graziano Menossi

Vicepresidente / Elnökhelyettes
IL TIGLIO HUNGÁRIA KFT.

Giuseppe Monsone

Vicepresidente, Tesoriere
Alelnök, Kincstárnok
FINMECCANICA GROUP

Enrico Cella

Consigliere / Igazgatótanácsi tag
EDISON TRADING SPA

Ferruccio Duscì

Consigliere / Igazgatótanácsi tag
FLAME SPRAY HUNGARY KFT.

Francesco Fanciulli

Consigliere / Igazgatótanácsi tag
PRYSMIAN MKM KFT.

Tiziano Giraud

Consigliere / Igazgatótanácsi tag
FERRERO KFT.

Il ponte

Anno 22 | 2013 | 3

Presidente Commissione Comunicazione CCIU

Graziano Menossi

Caporedattore | Főszerkesztő

István Cobino

Redattori | Munkatársak

Claudia Leporatti

Federico Paoletti

Traduzioni | Fordítás

Margit Lukácsi

Layout grafico

Péter Fábry

Foto

a cura di Luigino Bottega

Impaginazione e stampa |

Tördelés és nyomtatás

Mobil Kiadó Kft., Budapest

Rivista della Camera di Commercio Italiana per l'Ungheria a Magyarországi Olasz Kereskedelmi Kamara kiadványa

1056 Budapest, Váci utca 81.

Tel. +36 1 485 0200

Fax +36 1 486 1286

Email: info@cciu.com

Internet: www.cciu.com

ilponte@cciu.com

Editore responsabile | Felelős kiadó

Camera di Commercio Italiana per l'Ungheria
Magyarországi Olasz Kereskedelmi Kamara

HU ISSN 1786-1152

In alto c'è più luce

Si continua a lavorare per mantenere gli impegni assunti all'atto dell'insediamento del nuovo Consiglio Direttivo, tenendo fermi gli obiettivi che ci si era prefissi: da un lato "fare sistema", dall'altro allacciare rapporti di più stretta collaborazione con le altre Camere di Commercio europee. I primi risultati confermano la positività di questa scelta e rafforzano la convinzione di aver intrapreso la strada giusta per il futuro della CCIU e dell'Azienda Italia.

Ne è prova il successo di "Kaleidoscopio", la manifestazione svoltasi dal 18 al 20 Ottobre presso l'Istituto Italiano di Cultura e che ha fatto registrare un'affluenza di partecipanti e visitatori superiore alle previsioni più ottimistiche. In quella sede è stato avviato un contatto con la Camera di Commercio Francese, cui si aggiungerà entro il mese di Dicembre quello già concordato con la Camera di Commercio Bulgara.

Altro passo significativo è stato compiuto con la partecipazione alla XXII Convention mondiale delle Camere di Commercio Italiane all'Estero, tenuta a Monza dal 9 al 13 Novembre, dove la CCIU si è riconfermata nel suo ruolo di insostituibile crocevia per ogni progetto di interscambio con le economie dell'Europa orientale.

Il programma dei prossimi mesi ha come punto di forza la visita ad aziende associate tanto italiane quanto ungheresi, allo scopo di comprenderne meglio le necessità e le problematiche concrete. Riteniamo infatti che solo definendo con chiarezza le aree di intervento sia possibile implementare l'efficacia dei servizi offerti, e abbiamo potuto constatare l'interesse destato da questa nuova impostazione attraverso l'iscrizione già acquisita di nuovi Soci, che hanno mostrato di dividerne lo spirito. Numerose anche le domande di associazione presentate di recente: un buon auspicio per il futuro.

Ma "fare sistema" significa anche, a nostro avviso, una maggiore apertura verso l'esterno e una capillarizzazione della struttura interna. Nella prima direzione va il coinvolgimento di tutti i cittadini italiani residenti in Ungheria, nella seconda l'assegnazione di ruoli per la cura di vari settori specifici anche a Soci non facenti parte del Consiglio Direttivo.

L'onestà intellettuale insegna quanto sia preziosa, particolarmente in momenti di crisi, la sinergia di tutte le componenti sane di un sistema in vista di un bene comune, riconosciuto come prioritario rispetto all'utile individuale. Un accordo trasversale di intenti positivi non rispecchia un'ideologia, ma neppure una propensione al qualunquismo.

Siamo consapevoli di essere solo all'inizio, e che molto resta da fare, ma proprio perché non siamo dei velleitari sappiamo di avere bisogno di un tempo ragionevole. E' il passo regolare che porta in cima alle salite, e chiediamo che la fiducia di chi legge ci accompagni in questo sforzo.

A magasban több a fény

A munkát folytatjuk, hogy megtartsuk az új Igazgatótanács beiktatásakor vállalt kötelezettségeket, szilárdan követve a kitűzött célokat: egyfelől „rendszer alkotni”, másfelől szorosabb együttműködést kialakítani más európai kereskedelmi kamarákkal. Az első eredmények igazolják e döntésnek helyességét, és megerősítenek bennünket abbéli meggyőződésünkben, miszerint a MOLKK és az Olasz Vállalkozások jövője szempontjából a helyes úton indultunk el.

Ezt bizonyítja a „Kaleidoszkóp” című rendezvény sikere, amely október 18-a és 20-a között zajlott az Olasz Kultúrintézetben, és amelyen a legoptimistább várakozásokat is felülmúló látogatói létszámot regisztráltak. A rendezvény alkalmával megvalósult a kapcsolatfelvétel a Francia Kereskedelmi Kamarával, s ehhez jön még decemberben a már egyeztetett kapcsolat a Bolgár Kereskedelmi Kamarával.

Másik jelentős lépés a november 9-e és 13-a között Monzában megrendezett Külföldi Olasz Kereskedelmi Kamarák XXII. Világtalálkozóján való részvételünk volt, amelyen a MOLKK ismét megerősítette pótolhatatlan összekötő szerepét a kelet-európai gazdaságokkal való cserekapcsolatokat érintő valamennyi projektben.

Az elkövetkező hónapok egyik legfontosabb programja az olasz és a magyar tagvállalok meglátogatása, amit azzal a céllal végzünk, hogy jobban megértsük szükségleteiket és konkrét problémáikat. Úgy véljük ugyanis, hogy csakis a cselekvési területek egyértelmű meghatározása révén lehet hatékony szolgáltatásokat nyújtani. Hogy ez az új hozzáállás mennyire felkeltette az érdeklődést, azt az új tagok már megvalósult beiratkozásai alapján is konstatálhattuk, akik értésünkre adták, hogy egyetértenek ezzel a szellemmel. Számos újabb csatlakozási kérvény is beérkezett a közelmúltban: ez jó jel a jövő szempontjából.

Ám véleményünk szerint „rendszer alkotni” egy nagyobb, külvilág felé való nyitást is jelent, valamint a belső szervezet kapillarizációját. Az előbbi irányba mutat a Magyarországon élő valamennyi olasz állampolgár bevonása, a másodikba a különféle speciális területekért felelős szerepek kijelölése olyan tagok részére is, akik nem tagjai az Igazgatótanácsnak. Az intellektuális tisztesség megtanítja, milyen értékes – különösen a válság sújtotta pillanatokban – az egyéni haszonnal szemben prioritást élvező közjót szem előtt tartó rendszer valamennyi egész-

séges komponensének együttműködése. A pozitív szándékok átfogó összhangja nem holmi ideológiát tükröz, de nem is a politikai-társadalmi közönyre való hajlamot sugall.

Tudatában vagyunk, hogy még csak az elején járunk, és még sok teendőnk van, de éppen azért, mert nem jellemző ránk a hiú fellángolás, tudjuk, hogy kellő időre van szükségünk. Jól kimért lépetekkel lehet feljutni a csúcsra, és ehhez kérjük olvasóink bizalmát, akik elkísérnek bennünket ezen az úton.

Ricominciamo insieme!

Questo è il messaggio sintetico che viene dalla XXII Convention delle Camere di Commercio Italiane all'estero tenutasi dal 9 al 12 novembre a Monza. Tutti gli interventi, di imprenditori, rappresentanti delle istituzioni, e uomini politici, hanno fatto trapelare un cauto ottimismo sulle possibilità di ripresa, dopo la più lunga fase di recessione che ha colpito l'economia mondiale, in generale, quella europea, in maniera specifica e il nostro Paese con una particolare gravità. Ben lo ha sottolineato il Ministro dello Sviluppo Economico, Flavio Zanonato, intervenuto all'incontro.

Ma per le Camere italiane all'estero non si tratta di ricominciare, quanto piuttosto di proseguire con lena rinnovata la mission di sviluppo dell'internazionalizzazione. Se guardiamo agli anni scorsi l'unico ambito che ha dato qualche soddisfazione alla nostra economia, frenando un declino del PIL che sarebbe stato precipitoso, è stata la buona performance sui mercati internazionali sperimentata da molte imprese italiane. Capace di tenere testa a quella dell'economia tedesca!

A fronte di un mercato interno in fase di forte contrazione le nostre imprese hanno moltiplicato gli sforzi per essere presenti all'estero, in maniera continuativa e non secondo una logica episodica che ha caratterizzato il recente passato.

In questa azione le imprese hanno incontrato le Camere italiane all'estero, che sono la più forte rete a base associativo-imprenditoriale di cui dispone l'Italia per consolidare la propria presenza sui mercati internazionali. Bastano pochi numeri: 80 Camere, presenti in 54 paesi, che svolgono progetti di supporto all'internazionalizzazione per circa 50 milioni di euro, quasi completamente finanziati dal mercato.

Le imprese ci conoscono e sanno di trovare nelle CCIE un partner che parla il proprio linguaggio perché altrimenti... non ritornerebbero ad utilizzare i nostri servizi e invece un'indagine da noi condotta su un panel di 300 imprese dimostra che un terzo delle aziende intervistate utilizza costantemente le CCIE. Le Camere stanno sul mercato e quindi devono essere in grado di coglierne gli sviluppi, le sollecitazioni:

e il mercato, la domanda delle imprese, va nella direzione di una sempre maggiore richiesta di innovazione nei contenuti delle azioni promozionali, di una sempre più attenta valutazione alla possibilità di trovare partner affidabili all'estero per lo sviluppo del business: in sintesi, di una forte spinta non solo promozionale, ma anche di profilo più strettamente "commerciale".

L'attenzione al risultato delle iniziative realizzate è stata un aspetto messo in forte evidenza da tutti i rappresentanti delle imprese intervenuti alla nostra Convention.

Un altro elemento fondamentale è la necessità di espandersi molto di più su mercati che non sono molto lontani in termini geografici, ma che possono presentare diverse complessità dal punto di vista della cultura del business. Il tema della crescita nell'Europa dell'Est è stato al centro della discussione sulle politiche di sviluppo.

Quindici anni or sono c'era un'unica Camera di commercio italiana all'estero riconosciuta ufficialmente dal Governo italiano nell'area: era quella di Budapest. E l'Ungheria si configurava già da allora come un paese "cerniera" per l'interscambio con una parte rilevante di economie che si stavano ponendo su di un mercato sempre più globale. Oggi Nell'Europa dell'Est ci sono 11 Camere, ma lo snodo Ungherese si è ancora di più rafforzato nella sua posizione di crocevia dell'interscambio, di punto d'incrocio dei grandi corridoi multi modali, d'interesse per le imprese italiane che vogliono fare business con le imprese del Paese, ma che sono anche alla ricerca di una piattaforma di sviluppo per l'intera Area orientale.

Queste imprese sono alla ricerca non solo di vende-

re i propri prodotti, ma esprimono una più specifica esigenza di incontrare partner affidabili locali con i quali mettere a punto progetti di sviluppo e di penetrazione anche di mercati più ampi.

Perciò queste imprese rappresentano una utenza potenziale proprio per le CCIE che per mestiere favoriscono l'incontro di business, ce lo dicono i nostri dati: l'80% dell'attività delle CCIE è oggi rivolto a favorire i contatti di affari e l'assistenza e la consulenza alle imprese. Non solo lavorando in una logica di bilateralità (cioè tra il paese di insediamento e

l'Italia), ma anche secondo un approccio multilaterale, che significa raccordarsi con il resto delle azioni che si svolgono anche in altre realtà, e per quanto riguarda l'Ungheria, con quelle Mitteleuropee e dell'Europa dell'Est.

Allora "Ricominciare" per noi significa lavorare sempre di più in rete, valorizzando la nostra capacità di fare network tra le imprese e con il sistema istituzionale.

Segretario Generale Assocamere Estero
Gaetano Fausto Esposito

Kezdzük újra együtt!

Ez a tömör üzenete a külföldi Olasz Kereskedelmi Kamarák november 9-e és 12-e között Monzában tartott XXII. Találkozójának.

A vállalatvezetők, intézményi képviselők, politikusok részéről elhangzott valamennyi felszólalás óvatos optimizmusról árulkodott a fellendülés lehetőségeinek tekintetében, általában a világgazdaságot, különösen az európai gazdaságot, és rendkívül súlyos mértékben hazánkat sújtó hosszú recessziós periódust követően. Ezt hangsúlyozta felszólalásában Flavio Zanonato, gazdaságfejlesztési miniszter. De a külföldi olasz kereskedelmi kamarák számára nem újrakezdzésről van szó, sokkal inkább arról, hogy megújult lendülettel folytassák a nemzetköziesítés továbbvitelének misszióját. Ha visszatekintünk az elmúlt évekre, az egyetlen terület, amely némi elégedettséget hozott gazdaságunk tekintetében – mivel megfékezte a GDP csökkenését,

amely különben rohamos lett volna – az a nemzetközi piacokon való jó szereplés számos olasz vállalkozás részéről. Képesek voltak állni a versenyt a német gazdasággal!

Az erősen szűkülő belső piaci helyzettel szemben a mi vállalataink megsokszorozták erőiket, hogy folyamatosan jelen legyenek külföldön, nem csupán a közelmúltat jellemző epizódikus jelleggel.

Ebből az alkalmából a vállalatok találkoztak a külföldi olasz kereskedelmi kamarákkal, amelyek Olaszország legerősebb egyesületi-vállalkozói alapú hálózatát alkotják, melynek célja, hogy konszolidálja az ország jelenlétét a nemzetközi piacokon. Elég néhány számadat: 80 kamara 54 országban, amelyek a nemzetköziesítés támogatóiként közel 50 millió euró értékben valósítanak meg projekteket, amit szinte teljes egészében a piac finanszíroz.

A vállalkozások ismernek bennünket, és az olasz kereskedelmi kamarákban olyan partnerre lelnek, aki a nyelvükön beszél, mert különben... nem térnének vissza, hogy ismét igénybe vegyék szolgáltatásainkat, és bizony egy 300 vállalkozásra kiterjedő felmérésünk azt bizonyítja, hogy a megkérdezett vállalatok egyharmada állandóan igénybe veszi az olasz kereskedelmi kamarák által nyújtott szolgáltatásokat.

A Kamarák a piacon léteznek, vagyis képeseknek kell lenniük felfogni a piac változásait, sürgető igényeit: és a piac, a vállalkozások által támasztott kereslet a mind nagyobb innovációs igény irányába halad a promocionális tevékenységek tartalmát illetően, egy mind érzékenyebb valutáció felé az üzleti kapcsolat fejlesztéséhez szükséges megbízható külföldi partner felkutatásának tekintetében: végeredményben, egy nem csupán promocionális szempontból erős ösztönzésről, hanem szorosabb értelemben véve „kereskedelmibb” profilról is szó van.

A megvalósított kezdeményezések eredményeire fordított figyelem a Találkozón részt vett valamennyi vállalati képviselő felszólalásában sokszorosan kiemelt szempont volt.

Egy másik alapvető elem az olyan piacokon való sokkal erőteljesebb terjeszkedés, amelyek földrajzi értelemben nem számítanak igazán távoliaknak, de az üzleti kultúra szempontjából különféle nehézségeket produkálhatnak. A Kelet-Európa felé történő terjeszkedés a fejlődéspolitikáról szóló eszmecsere központi témája volt.

Immár tizenöt éve annak, hogy egyetlen, az olasz kormány által hivatalosan elismert Olasz Kereskedelmi Kamara működött a térségben: a budapesti. És Magyarország már akkortól fogva „összekötő” országnak számított egy sor olyan jelentékeny gazdasággal való cserekapcsolatban, amelyek egyre globálisabb piacon kezdtek megjelenni. Ma Kelet-Európában 11 kamara működik, de a ma-

gyarországi csomópont még inkább megerősödött a cserekapcsolatok eme útkereszteződés-szerében: nagy multimodális folyosók kereszteződésében található, de az olasz vállalatok érdeklődésének középpontjában is, amelyek magyarországi vállalatokkal kívánnak üzletet kötni, vagy amelyek az egész keleti régióban érvényes fejlődési platformot keresnek.

Ezek a vállalkozások nem csak a saját termékeiket kívánják eladni, hanem mind specifikusabb igényt fogalmaznak meg a helyi megbízható partnerek megtalálásának tekintetében, akikkel fejlesztési pro-

jektet valósíthatnak meg, és még szélesebb piaci részvételre tehetnek szert.

Ezért ezek a vállalkozások potenciális felhasználói kört jelentenek éppen az olasz kereskedelmi kamarák számára, amelyek mesterségüknél fogva elősegítik az üzleti találkozásokat, ezt mutatják adataink is: az Olasz Kereskedelmi Kamara tevékenységének 80%-a üzleti kapcsolatok elősegítésére és vállalati tanácsadásra irányul. Nem csak a bilaterális szempont határozza meg a működését (azaz Olaszország és a befogadó ország közötti kapcsolat), hanem egy többoldalú szemlélet is, amely azt jelenti, hogy a más térségekben folyó projektekkal is megegyezést keres, és ami Magyarországot illeti, a közép- és kelet-európai térségekkel is.

Tehát az „Újrakezdés” számunkra azt jelenti, hogy mind inkább hálózatban kívánunk működni, kamatoztatván a vállalkozások és az intézményrendszer közötti hálózatépítő képességünket.

Gaetano Fausto Esposito
a Külföldi Olasz Kereskedelmi Kamarák
Egyesületének Főtitkára

Artemide splende tra le stelle del Made in Italy

Cinquant'anni suonati e non passa la voglia di eccellere: un'azienda italiana che ha sfidato la crisi e che punta nei prossimi anni sull'espansione della fabbrica in Ungheria, a Paks. Una ricetta fatta in parte di innovazione e ricerca sui materiali, in parte dall'attenzione verso i propri dipendenti e dal coraggio di...accendersi (anche) fuori dai confini nazionali.

Tra i gioielli del design italiano, le lampade Artemide sono forse i più luminosi. Non tutti sanno che gli interni dell'elegante New York Palace di Budapest, sede del Boscolo Hotel, sono arredati proprio con un sistema progettato dall'azienda lombarda, che ha sede centrale a Pregnana Milanese, ma che da oltre vent'anni ha scelto l'Ungheria come sede di uno dei suoi tre stabilimenti produttivi. I prodotti finiti vengono poi smistati dal quartier generale e venduti per l'80% all'estero. Circa 800 dipendenti, presente in tutto il mondo con show-room monomarca e shop in shop all'interno di prestigiosi negozi di arredamento, al nome Artemide si legano alcune delle creazioni iconiche del design italiano, dalla Eclisse, inventata nel 1967 da Vico Magistretti, alla Tolomeo, brevettata nel 1989 e recentemente riconcepita in chiave attuale. Pezzi che hanno visto riconosciuto il loro successo non solo nei grafici delle vendite, ma anche sul piano artistico, vedendosi includere nelle collezioni dei principali musei di arte moderna, tra cui il MoMA di New York, il Victoria and Albert Museum di Londra, il Centre Georges Pompidou di Parigi e la Galleria Nazionale d'Arte Moderna di Roma. A fondarla è stato,

nel 1960, il sanremese Ernesto Gismondi, insieme all'architetto Sergio Mazza, per reagire all'insoddisfazione che da diverso tempo gli suscitavano le lampade che trovava in vendita, incapaci di incontrare il suo gusto. Di certo l'ingegnere, il seguito nominato cavaliere del lavoro, non immaginava di aver piantato il seme di un futuro fiore all'occhiello del Made in Italy, ma deve averlo intuito ben presto: nel 1967 la lampada Eclisse, disegnata da Vico Magistretti, vince il Compasso d'Oro ed è solo il primo di una lunga serie di riconoscimenti. Nello stesso periodo iniziano le collaborazioni con Giò Ponti, Gae Aulenti e altri designer di fama mentre poco dopo, aperta la prima showroom a Milano, inizia l'espansione oltre confine, che porta tra l'altro alla collaborazione con Richard Sapper da cui scaturì la creazione della Tizio, che, sfiorati i 2 milioni di pezzi venduti, è la lampada più comprata al mondo. L'azienda ha saputo tenere alta la testa e mantenere il segno più nei dati di fatturato perfino dopo il 2008, con l'economia globale in panne, e il merito non è solo della creatività dei suoi progettisti, ma soprattutto della capacità di rinnovarsi e fare propri quei criteri che nel terzo millennio sono diventati cardine della produzione industriale. L'eco sostenibilità e il risparmio energetico in primis, ma anche l'attenzione per quello che in tante aziende è venuto meno a causa delle difficoltà finanziarie portate dalla crisi: il rispetto dei diritti dei dipendenti e la preservazione dei posti di lavoro. Un codice etico puntuale e diretto, inoltre, è posto alla base dell'operato della società e delle sue risorse. Parole chiave sono integrità, trasparenza, qualità di prodotti e servizi, diligenza da parte dei lavoratori, ma anche lealtà e fiducia e tutela della persona, senza trascurare una

dettagliata descrizione degli obblighi verso il cliente e una politica ambientale che sta diventando sempre di più una scelta caratterizzante. Di tutte queste tematiche, che fanno la storia sia degli impianti di Artemide in Italia, sia di quello a Paks, in terra ungherese, "Il Ponte" ha parlato con Francesco Ciampini, operations manager responsabile della logistica e delle forniture del gruppo lombardo, con 25 anni di esperienza nell'azienda.

Artemide è una delle poche realtà che non sembra aver sofferto la crisi dell'ultimo quinquennio, nonostante si collochi in una fascia di mercato non certo a basso costo. Come avete fatto?

Abbiamo scelto di non fermarci, non dico ignorando la crisi, ma senza lasciarci spaventare. Abbiamo così portato avanti un piano di espansione in diverse direzioni. Medio Oriente e Russia, senza trascurare i terreni più colpiti dalla crisi, come l'America, da cui stiamo ricevendo segnali di ripresa. La presenza in Germania, uno dei nostri primi mercati in Europa per importanza e in varie parti del mondo ci ha permesso di continuare ad investire. Per il prossimo anno ci proponiamo di raggiungere un aumento di fatturato del 40%, proseguendo poi la crescita almeno fino al 2017, con un conseguente

aumento del personale. Sempre nel 2014, inoltre, ci quoteremo in Borsa.

Cosa è cambiato nelle tecnologie dell'illuminazione nell'ultimo decennio?

Siamo nel corso di una svolta epocale, il passaggio alle sortenti LED. LED significa light emitting diode e la sua invenzione risale agli Sessanta del secolo scorso, ma lo studio delle potenzialità dei diodi a emissione luminosa non si è ancora fermato e sta portando ad applicare questa tecnologia a un numero sempre maggiore di campi. Con il tempo si scopre come ottenere luci dal costo più basso e con una maggiore prestazione.

Quali cambiamenti sono stati necessari internamente come conseguenza di questa "rivoluzione" produttiva?

Il fatto che si tratti di una tecnologia in continua evoluzione rende indispensabile

un impegno costante nello studio, che mettiamo in pratica all'interno del centro di ricerca presso la nostra casa madre. I prodotti Artemide rappresentano sempre un'avanguardia proprio grazie alla compresenza di produzione e dipartimento scientifico.

Cosa è cambiato invece per il personale e nella sua formazione?

LED e circuiti elettronici sono facili da danneggiare e richiedono perciò precauzioni particolari. Ad esempio devono essere trattati sulle isole di lavoro con attenzioni superiori a quelle normali, mentre operatori e luogo di lavoro devono essere protetti in modo opportuno, trattandosi di materiali altamente soggetti a cariche elettrostatiche. Abbiamo quindi bisogno di figure specializzate in grado di formare il personale per questo specifico tipo di tecnologie e anche di aggiornarlo ogni qual volta che viene introdotta una miglioria o messo a punto un nuovo prodotto.

Che ne è dei vostri prodotti più famosi, sono ormai poco più che dei pezzi da museo?

Tutt'altro. Prendiamo ad esempio il caso della Tolomeo, la lampada da tavolo disegnata da Michele de Lucchi e Giancarlo Fassina, un best seller fin dal suo debutto nel 1987 e premiata nel 1994 con il Compasso d'Oro. Continuiamo ancora oggi a produrla (nella fabbrica ungherese, ndr), ma

adesso non è un porta lampada ad incandescenza: impieghiamo invece i LED e una scheda LED per farne un prodotto innovativo, che resta nel cuore di chi ama il vintage e lo stile essenziale di un modello intramontabile.

In una frase, cosa significa illuminazione per Artemide?

Vediamo e pensiamo la luce come dimensione dell'uomo e come strumento di ricerca del benessere.

Cos'è "My White Light"?

Una tecnologia che segue le orme di quella che abbiamo lanciato negli anni Ottanta, "Metamorfofi". Il rapporto tra luce uomo porta al colore e il nostro scopo è di rendere attiva questa interazione, attraverso la possibilità di modulare l'intensità della luce, nonché la sua temperatura e il gradiente. Il sistema "My White Light", applicabile a diversi supporti, parte dal bianco, ma, dotato di sorgenti fluorescenti, permette di sommare luci rosse, verdi e blu. L'utente moderno non è un fruitore passivo, deve poter personalizzare e questa idea fa scattare la sua creatività.

Parliamo della fabbrica ungherese, quale futuro avete in programma per questa sede produttiva?

La fabbrica di Paks, una struttura autosufficiente dove la produzione è effettuata dalla A alla Z e che conta oltre 80 addetti, è in forte sviluppo. Abbiamo elaborato un piano di espansione dell'impianto che dovrebbe portare ad un'aggiunta di personale, oggi composto da 85 persone, con circa 20 assunzioni entro il 2016. Abbiamo aggiunto un ipertecnologico impianto di verniciatura e nel 2011 abbiamo messo in atto un grosso investimento aggiungendo 900 metri quadrati di capacità. Intendiamo procedere su quest'onda.

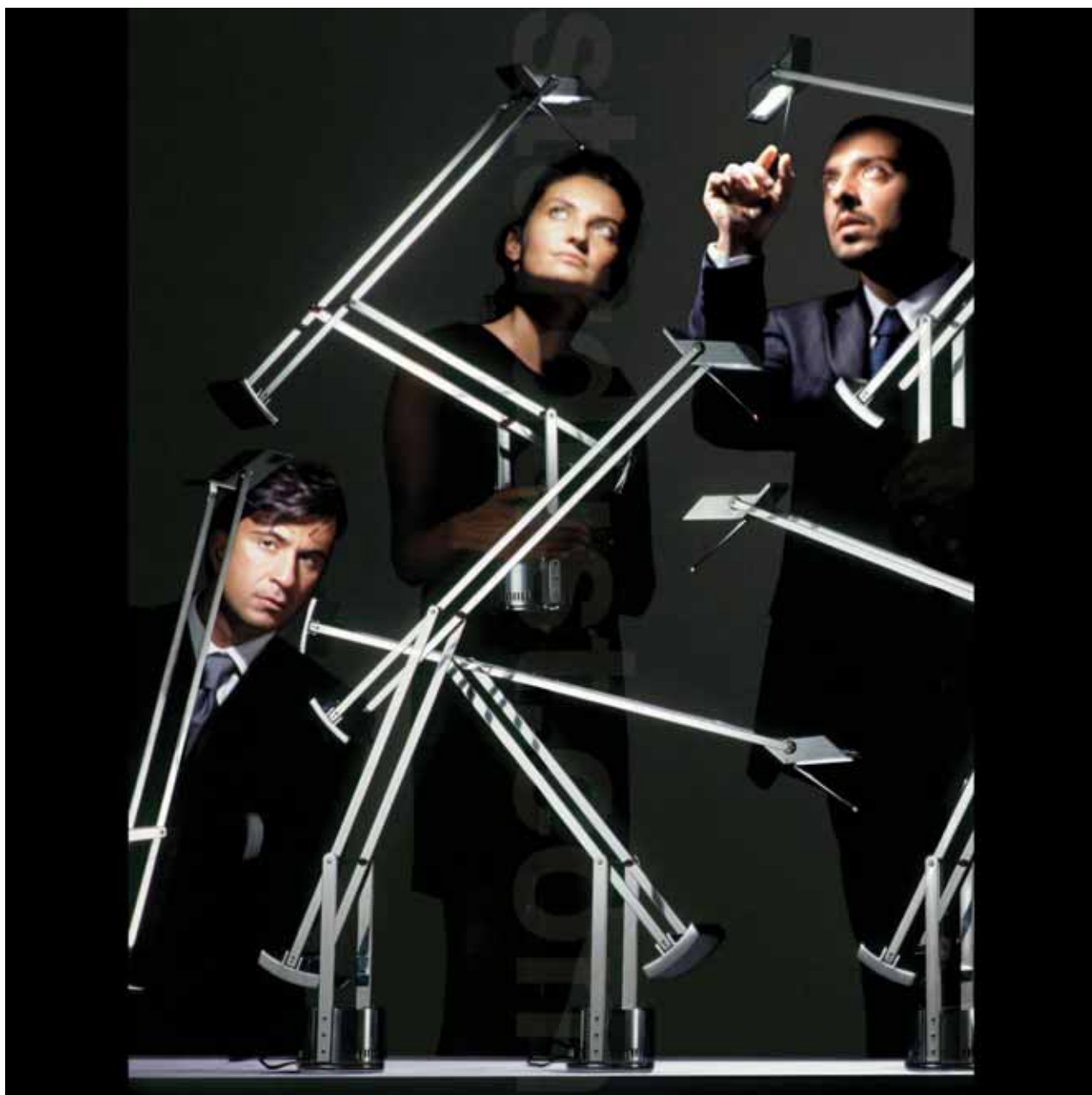
Cosa significa per la vostra azienda essere socialmente responsabile?

Cercare di mettere i nostri impianti in condizione di produrre sempre meglio in termine di impatto ambientale e di sicurezza per le persone che vi lavorano. Rispetto delle normative europee e mondiali, quindi, oltre che recupero dei materiali: la fabbrica vicino a Milano, ad esempio, recupera tutti gli spray e le polveri.

Artemide è un'azienda sana e solida, stato di salute che possiamo misurare dal turnover sul personale, quasi nullo. Chi arriva in Artemide ci resta. Perché? Soprattutto perché facciamo di tutto perché i nostri dipendenti si sentano bene, siano soddisfatti del loro lavoro e vedano tutelati i loro diritti. La cura del personale viene prima di tutto, per noi.

Tra i vostri valori, quale ritiene il più trasversale alle vostre attività?

Claudia Leporatti

Artemide ragyog a Made in Italy csillagai között

Ötven év elteltével sem múlik a kitűnni vágyás: egy olasz vállalat, amely bátran szembenézett a válsággal, és az elkövetkező években magyarországi, paksi gyárának fejlesztését tűzte ki célul. A recept alkotóelemi egyrészt az innováció és az anyagkutatás, másrészt az alkalmazottakra fordított figyelem és a merész elszánás, hogy külföldön (is) kigyúljanak a fények.

Az olasz design gyöngyszemei közül talán az Artemide lámpák a legfényesebbek. Nem mindenki tudja, hogy a Boscolo Hotelnek otthont adó elegáns budapesti New York Palota belső tereit a lombardiai cég által tervezett világítástechnikai rendszerrel szerelték fel. A vállalat központja Pregnana Milanésében található, ám több, mint húsz évvel ezelőtt három üzeme egyikét Magyarországra telepítette. Az elkészült termékeket később a központi gyáregységben osztályozzák, és 80%-ban külföldön értékesítik. Közel 800 alkalmazott a világ minden táján, bemutatótermek és saját márkaboltok a legelegánsabb lakberendezési üzletházakban: az Artemide márkanévhez az olasz formatervezés néhány ikonikus kreációja kapcsolódik a Vico Magistretti által 1967-ben tervezett Eclisse lámpától az 1989-ben bejegyzett Tolomeoig, amelyet nemrégiben a jelen kor követelményeit figyelembe véve újraalkottak. Olyan darabok ezek, amelyeknek sikerét nemcsak az eladási grafikonok jelzik, hanem művészi szempontból is elismertségnek örvendenek, hiszen a legnagyobb modern művészeti múzeumok gyűjteményébe is bekerültek, így a New York-i MoMa, a londoni Victoria and Albert Museum, a párizsi Centre Georges Pompidou és a római Galleria Nazionale d'Arte Moderna kollekción-

jába. A vállalatot 1960-ban Sergio Mazza építésszel közösen a San Remo-i Ernesto Gismondi alapította, mégpedig reagálásképpen arra az elégedetlenségre, amelyet egy ideje már a kereskedelemben kapható lámpák keltettek benne, melyek sehogy sem nyerték el tetszését. A mérnök, akit később a „Munka Lovagja” elismeréssel illettek, bizonyára nem gondolta, hogy a Made in Italy jövőbeni virágának magját vetette el, de igen hamar rá kellett éreznie: 1967-ben a Vico Magistretti tervezte Eclisse lámpa elnyerte a Compasso d'Oro díjat, és ez csak az első volt az elismerések hosszú sorában. Ugyan ebben az időszakban veszi kezdetét Giò Pontival, Gae Aulenti-vel és más híres formatervezőkkel való együttműködése, míg nem sokkal később, miután megnyílik Milánóban az első bemutatóterem, elindul az országhatáron túli terjeszkedés, amelynek többek között a Richard Sapperrel való közös munka lesz a gyümölcse. Ő tervezi a Tiziót, amely a kétmillió darabos eladást is túlszárnyalva a világ legnépszerűbb lámpája lesz. A vállalat még 2008 után is képes volt biztos lábakon állni és pozitív szinten megtartani árbevételét a világgazdaság megtorpanásának ellenére is. Az érdem nem csak a tervezői kreativitása, hanem mindenekelőtt a megújulásra való képességé, amelynek köszönhetően magukévá tudták tenni azokat a kritériumokat, amelyek a harmadik évezredben az ipari termelés kardinális pontjaivá váltak. Ez elsősorban az ökológiai fenntarthatóságot és az energetikai megtakarítást jelenti, de egyúttal olyasvalamire irányuló figyelmet is, ami számos vállalatnál a válság előidézte pénzügyi nehézségek miatt háttérbe szorult: az alkalmazottak jogainak tiszteletben tartása és a munkahelyek megőrzése. Ezenkívül pontos és egyértelmű etikai kódex jelenti a társaság működésének és erőforrásainak alapját. A kulcsszavak az integritás, az átláthatóság, minőségi termékek és a szolgáltatások, a munkavállalók részéről elkötelezettség, emellett őszinteség, bizalom és az egyén védelme, és nem hiányzik az ügyféllel szembeni kötelezettségek részletes leírása és a környezettudatosság sem, amely egyre inkább jellemző

döntéssé válik. Ezekről a mind az olaszországi, mind a magyarországi, a paksi Artemide gyáregység történetét képező témákról beszélgetett az „Il Ponte” Francesco Ciampinival, a lombardiai cégcsoport beszállításokért felelős logisztikai menedzserével, aki 25 éves tapasztalattal rendelkezik a vállalatnál.

Az Artemide azon kevés vállalatok egyike, amelyek láthatólag nem szenvedték meg az utóbi öt év válságidőszakát, annak ellenére, hogy nem igazán alacsony árfekvésű termékekkel van jelen a piacon. Hogyan tudták ezt elérni?

Úgy döntöttünk, nem állunk le, nem azt mondom, hogy nem vettünk tudomást a válságról, de nem hagytuk, hogy úrrá legyen rajtunk az ijedség. Így vittünk tovább egy terjeszkedési tervet több irányban, a Közel-Kelet és Oroszország felé, anélkül, hogy elhanyagoltuk volna a krízis által leginkább sújtott területeket, mint Amerika, ahonnan a fellendülés jeleit érzékeljük. A Németországi jelenlét – ez az egyik elsődleges fontosságú európai piacunk – a világ különböző tájain segített hozzá bennünket, hogy folytassuk befektetéseinket. Jövőre azt tűztük ki ma-

gunk elé, hogy 40%-kal növeljük forgalmunkat, és a növekedést legalább 2017-ig folytatjuk, s ezzel lépést tart az alkalmazotti létszám növekedése is. Ezenkívül ugyancsak 2014-ben a tőzsdén is megjelenünk.

Mi változott meg a világítástechnikában az utóbi évtizedben?

Korszakváltás zajlik, a LED fényforrásokra való áttérés folyamata. A LED jelentése *light emitting diode*, a múlt század hatvanas éveiben találták fel, de a fénykibocsátó diódák teljesítményének kutatása még nem zárult le, és ennek köszönhetően ezt a technológiát egyre több területen lehet alkalmazni. Idővel azt is felfedezzük, hogyan lehet a legalacsonyabb költséggel nagyobb teljesítményű izzókat létrehozni.

Milyen belső változások voltak szükségesek ennek a produktív „forradalomnak” a következőben?

A tény, hogy egy folytonosan fejlődő technológiáról van szó, nélkülözhetetlenné teszi a kutatásban való állandó elkötelezettséget, ami a gyakorlatban anya-

vállalatunknál működő kutatóközpontunkban valósul meg. Az Artemide termékek mindig avantgárd technológiát képviselnek, éppen a termelő és a fejlesztő részleg együttes jelenlétének köszönhetően.

Milyen változás következett be az alkalmazottak és képzésük tekintetében?

A LED és az áramkörök sérülékenyek, ezért különleges körülményt igényelnek. Például munkaszigeteken, elkülönített helyen kell őket kezelni a szokásosnál nagyobb odafigyeléssel, miközben a munkavégzőket és a helyet megfelelően kell biztosítani, mivel magas elektrosztatikus töltetű anyagokról van szó. Vagyis szükségünk van szakképzett emberekre, akik meg tudják tanítani alkalmazottainknak ezt a speciális technológiát, és időnként tovább is képezik őket, valahányszor fejlesztést vagy egy új terméket vezetünk be.

Mi a helyzet a leghíresebb termékeikkel? Mára alig többek múzeumi tárgynál?

Szó sincs róla. Vegyük például a „Tolomeo” esetét, ez az asztali lámpa, amelyet Michele de Lucchi és Giancarlo Fassina tervezett: valóságos best seller 1987-es debütálása óta, és 1994-ben Compasso d’Oro díjjal tüntették ki. Még ma is gyártjuk (a magyarországi üzemben, a szerk.), de most már nem izzólámpával működik, hanem a LED-es technológiát alkalmazzuk az innováció jegyében egy olyan termékért, amelyet szívébe zárt mindenki, aki kedveli a vintage-t, és ennek az örökérvényű modellnek a letisztult stílusát.

Egyetlen mondatban: mit jelent a „világítás” az Artemide számára?

Úgy tekintünk és úgy gondolunk a fényre, mint emberi dimenzióra és a jó közérzet megtalálásának eszközére.

Mit jelent a „My White Light”?

Ez egy olyan technológia, amely a „Metamorfosi” nyomában jár, amelyet a nyolcvanas években indítottunk útjára. A fény és az ember közötti kapcsolat a színérzékelés által valósul meg, és a mi célunk, hogy a fényerősség modulálása, valamint a fény hőmérséklete és fokozatossága révén aktivizáljuk ezt az interakciót. A „My White Light” különféle hordozókon alkalmazható, a fehértől indul, de mivel fluoreszkáló forrásokkal rendelkezik, összeadódhat a vörös, a zöld és a kék fény. A modern felhasználó nem passzív felhasználó, személyre szabott megoldást keres, és ez az ötlet beindítja a kreativitását.

Beszéljünk a magyarországi üzemről: milyen jövőt szánnak ennek a termelőegységnek?

A paksi gyár önfenntartó üzem, amelyben a-tól z-ig minden termelési fázis zajlik, 85 alkalmazottal működik, és intenzíven fejlődik. Olyan üzembővítési tervet dolgoztuk ki, amelynek következményeképpen 2016-ig kb. 20 fős létszámbővítéssel számolhatunk. Beüzemeltünk egy ultramodern festőegységet, és 2011-ben jelentős beruházást eszközöltünk ezer négyzetméteres új üzemcsarnokunkkal. Ebben az irányban kívánunk tovább haladni.

Mit jelent az Önök vállalata számára a „szociális felelősségvállalás”?

Igyekszünk üzemünket olyan állapotban tartani, hogy mindinkább jobban termeljünk, úgy környezetvédelmi szempontból, mint az ott dolgozó alkalmazottak biztonsága szempontjából. Vagyis betartjuk az európai és a nemzetközi előírásokat, ezenkívül begyűjtjük az elhasznált anyagokat: a Milánó közelében lévő üzemünk például begyűjt mindenféle festékszóró sprayt és porokat.

A vállalat értékeik közül melyiket tartja a legátgóbbs jelentőségűnek tevékenységük szempontjából?

Az Artemide egészséges, életerős vállalat, egészségi állapota az alkalmazotti fluktuáció alapján mérhető, amely nálunk szinte nulla. Aki bekerül az Artemide-hez, az itt is marad. Hogy miért? Elsősorban azért, mert mindent megteszünk annak érdekében, hogy alkalmazottaink jól érezzék magukat, elégedettek legyenek a munkájukkal, és lássák, hogy védjük a jogaikat. Az alkalmazottakkal való törődés számunkra elsődleges.

Claudia Leporatti

Lumen fidei

La Comunità Cattolica Italiana di Budapest

E' l'anno 1686 e le truppe condotte da Eugenio di Savoia liberano Buda e scacciano i dominatori turchi: una vittoria importante non solo per gli Ungheresi ma per tutta l'Europa, liberata così dalla minaccia ottomana. Per raggiungere lo scopo ci erano volute anche le acrobazie diplomatiche e la tenacia di un Frate Cappuccino italiano, Marco d'Aviano. Dopo la liberazione della città il primate György Széchenyi riconobbe i suoi meriti, donando all'Ordine dei Cappuccini italiani (per la precisione veneti) l'attuale Chiesa di Santa Elisabetta in Via Fő 32, all'epoca trasformata in moschea.

Sono passati più di tre secoli e mille vicissitudini e, incredibile ma vero, ancora oggi nella stessa chiesa vi è una comunità italiana più viva che mai.

Fra Stefano Marzolla è l'attuale parroco della Comunità, e con lui cerchiamo di conoscerla meglio.

„Ogni domenica, alle ore 10.00, celebriamo la Messa in lingua italiana. Della nostra comunità attualmente fanno parte circa 300 persone: per

la maggior parte sono Italiani ma vi sono anche Ungheresi, anche perché ci sono molte coppie miste. La nostra missione in Ungheria nasce nel 2001. Prima di me il parroco era Padre Sergio Tellan, che oggi è il Delegato del nostro Ordine in Ungheria (Budapest e Mór). Prima di lui ci sono già stati altri sacerdoti italiani della Provincia Veneta, i Padri Leopoldo, Agostino e Alberto. Oltre all'Ungheria abbiamo missioni in Grecia e in Angola.”

Qual é la vostra missione?

„Da una parte il nostro lavoro pastorale è quello classico, quindi celebrare Messe e conferire i Sacramenti. Fortunatamente abbiamo avuto molti matrimoni e battesimi. E' importante anche la catechesi che teniamo sia per i bambini, che si preparano ad esempio alla Comunione, sia per gli adulti. Ma, operando all'estero, oltre ai compiti ordinari noi abbiamo un altro dovere, quello di essere un punto di riferimento per la comunità italiana, e lo stiamo diventando sempre di più.”

Chi può far parte di questa famiglia?

„Tutti. Sembrerà scontato, forse banale, ma non è così. Le nostre porte sono davvero aperte a tutti, Italiani e non, cattolici e non, credenti e non. Il nostro compito e la nostra intenzione sono quelli di creare l'occasione, l'opportunità di fermarsi, di scambiare semplicemente quattro chiacchiere, di stare insieme, di non sentirsi soli.“

La comunità non si raccoglie solo nella chiesa di S. Elisabetta per il rito domenicale o le celebrazioni di festività liturgiche, ma risponde numerosa anche in altre occasioni, come dimostrano la Messa dello scorso 2 giugno allo Skanzen di Szentendre, celebrata all'aperto da Padre Sergio, o quella celebrata da Lei quest'autunno all'Istituto Italiano di Cultura, durante l'evento del Kaleidoscopio.

„E' stato bellissimo vedere la sala cinema dell'Istituto gremita. E' stata una Messa molto particolare e, come sempre, non è importante sapere chi fosse seduto ad ascoltare, ma il fatto stesso che tanti fossero presenti. La Chiesa oggi non può essere solo pronta ad accogliere chi ne varca la soglia fisica, ma deve andare incontro alle persone. Come dicevo prima, tocca a noi creare le occasioni di incontro, e quindi è importante che siamo noi a muovere i primi passi verso chi della Chiesa ha bisogno. Pensiamo all'incontro di Gesù, al suo arrivo nella città di Gerico, con il pubblicano Zaccheo che, piccolo di statura, per vederlo si è arrampicato su un sicomoro: Gesù lo invita a scendere, aggiungendo che vuole fargli visita in casa sua. In quell'occasione l'esattore delle imposte si converte e promette di restituire parte dei beni confiscati ai debitori. Se Gesù non avesse fatto il primo passo, forse Zaccheo non avrebbe intrapreso la strada della salvezza. Noi dunque dobbiamo fare ancora di più in Ungheria, e in particolare a Budapest, dove oltre ai 300 membri della nostra comunità vivono circa altri 3000 Italiani.“

Il vostro Ordine appartiene alla grande famiglia dei Francescani, e l'attuale Papa è il primo Francesco. Anche lui spesso fa e dice cose „non conformi“, o quantomeno insolite, rispetto a tradizioni secolari. Spesso affronta temi scottanti con la massima chiarezza, come per esempio il divorzio.

„Tanti altri temi difficili, oltre a quello del divorzio, sono da tempo all'ordine del giorno in ambito ecclesiastico. Papa Francesco si esprime con

coraggio dicendo che dobbiamo abbassare le barriere da noi stessi costruite e che spesso ci imprigionano. Dio non vuole altro che tutti noi ritorniamo a Lui, e quindi dobbiamo avvicinare le persone, non allontanarle da Lui che è Padre di misericordia. La Chiesa a sua volta deve essere misericordiosa, diffondere la bellezza dell'amore. Solo questa tenerezza può riflettere la tenerezza del Signore.“

La comunità cattolica italiana è dunque un punto di riferimento e un luogo d'incontro. Recentemente è stato aperto anche un oratorio, e ce ne parla la direttrice Eugenia Lamura.

„L'oratorio è situato in un salone alle spalle della chiesa ed è aperto ogni domenica dalle 14.00 alle 18.00. Nasce soprattutto dall'esigenza di molte famiglie italiane di incontrarsi e trascorrere del tempo insieme. I loro figli spesso frequentano scuole ungheresi o internazionali (come quella americana), e quindi manca loro il contatto con altri bambini con cui possano giocare e parlare in italiano. Ovviamente l'oratorio è aperto a tutte le età e non solo alle famiglie. Ci sono giochi per tutti, cartoni animati per i più piccoli, si chiacchiera, si mangia, e nel periodo natalizio c'è anche il laboratorio del presepe. Nello stesso salone organizziamo tre pranzi all'anno per tutta la comunità. Uno si tiene la prima domenica successiva al 4 ottobre, festa di San Francesco d'Assisi che non è solo il patrono dell'Ordine, ma anche dell'Italia: una festa tutta nostra, dunque, che ci riunisce in quanto comunità religiosa ma anche nazionale. Il secondo in ordine di tempo è il pranzo di Natale, quest'anno organizzato per l'8 dicembre. Il terzo, infine, è un incontro conviviale alla chiusura dell'anno pastorale.“

Per concludere, Fra Stefano, voi non solo vivete in Ungheria ma convivate con una comunità ungherese. Come?

„Sì, con noi c'è anche una comunità ungherese, e con loro condividiamo tutto, non solo la chiesa. Cerchiamo di coinvolgere i nostri fratelli di entrambe le nazionalità nelle celebrazioni comuni, ad esempio durante le festività solenni come quella del Natale: vi invitiamo alla Messa che ci vedrà come sempre uniti insieme, e alla quale sarete tutti i benvenuti.“

*Indirizzi: Comunità Cattolica Italiana di Budapest, Chiesa di Santa Elisabetta d'Ungheria
1011 Bp. Fő u. 32. – siti: www.marcodaviano.wordpress.com, [facebook.com/marcodaviano](https://www.facebook.com/marcodaviano)*

Lumen fidei

A budapesti olasz katolikus közösség

1686: Savoyai Jenő csapatai felszabadítják Budát a török uralom alól, s ez a győzelem nemcsak a magyarok számára volt fontos, hanem egész Európa számára, amely így megszabadult az oszmán fenyegetéstől. E cél eléréséhez egy olasz kapucinus szerzetes, Marco d'Aviano makacs kitarására és diplomáciai ügyességére is szükség volt. A város felszabadulása után Széchenyi György hercegprímás az ő érdemeinek elismeréseképpen az olasz (egészen pontosan a venetói) kapucinusoknak adományozta a Fő utca 32. alatt található mai Szent Erzsébet templomot, amelyet a török időkben mecsetté alakítottak.

Több, mint három évszázad telt el azóta, és a templom rengeteg hányattatáson ment keresztül, s lehet, hogy hihe-

tetlenül hangzik, de igaz, a templom ma is egy olasz közösségnek ad otthont, amely elevebb, mint valaha.

A közösség jelenlegi plébánosa Stefano Marzolla atya, az ő segítségével igyekszünk jobban megismerni a őket.

„Minden vasárnap délelőtt 10.00 órakor olasz nyelven misézünk. Közösségünknek jelenleg mintegy 300 tagja van: többségük olasz, de vannak közöttük magyarok is, hiszen sokan élnek vegyes házasságban. Magyarországi misszióink 2001-ben indult. Előtte Sergio Tellan atya volt a plébános, aki most rendünk magyarországi delegátusa (Budapesten és Mórton vagyunk jelen). Őelőtte más plébánosok is szolgáltak itt a venetói régióból, Leopoldo, Agostino és Alberto atya. Magyarországon kívül Görögországban és Angolában tartunk fenn missziót.”

Miben áll az Önök missziója?

„Egyfelől klasszikus lekipásztori feladatokat látunk el, vagyis misézünk és kiszolgáljuk a Szentségeket. Szerencsére sok házasságkötésünk és keresztlőnk volt. Az is lényeges, hogy nemcsak első áldozásra készülő gyerekeknek tartunk hitoktatást, hanem felnőtt katekézisünk is van. De mivel külföldön teljesítünk szolgálatot, a rendes feladatainkon túl más kötelességeink is vannak, így az olasz közösség számára egyre inkább fontos vonatkozási ponttá váltunk.”

Ki tartozhat bele ebbe a családba?

„Mindenki. Talán túl egyszerűen banálisan hangzik, de így van. Ajtónk tényleg nyitva áll mindenki előtt, olaszok és nem olaszok, katolikusok és nem katolikusok, hívők és nem hívők előtt. Feladatunk és szándékunk az, hogy alkalmat teremtsünk, lehetőséget a megállásra, egyszerűen arra, hogy pár szót váltsunk egymással, hogy együtt legyünk, hogy ne érezzük magunkat egyedül.”

A közösség nem csak a Szent Erzsébet templomban gyűlik össze a vasárnapi misealkalmakkor vagy az egyházi ünnepek alkalmával, hanem más eseményekkor is szép számban egybegyűlnek, ezt mutatta június 2-án a szentendrei Skanzenben bemutatott szentmise, amelyet Sergio atya celebrált a szabad ég alatt, vagy amelyet Ön mutatott be az ősszel az Olasz Kultúrintézetben a Kaleidoszkóp eseménysorozat részeként.

„Nagyszerű volt látni az Intézet zsúfolásig megtelt mozi termét. Nagyon különleges szentmise volt ez, és mint mindig, nem az volt a lényeg, hogy ki ült be misét hallgatni, hanem a tény, hogy olyan sokan voltak jelen. Az Egyháznak ma nemcsak arra kell készen állnia, hogy befogadja azt, aki valós értelemben a küszöbét átlépi, hanem elébe kell mennie az embereknek. Mint az előbb mondtam, rajtunk a sor, hogy alkalmat kínáljunk a találkozásra, vagyis fontos, hogy mi tegyük meg az első lépést azok felé, akiknek az Egyháza szükségük van. Gondoljunk csak arra, amikor Jézus Jerikó városába érkezvén találkozik Zakeussal, a vámosossal, aki alacsony termetű ember lévén felmászott egy fügefára, hogy lássa őt: Jézus lehívja a fügefáról, és azt mondja neki, szeretné meglátogatni a házában. A vámos ekkor megtér, és megígéri, hogy a beszédett javak felét visszaadja az adósoknak. Ha Jézus nem tette volna meg az első lépést, talán Zakeus sem indult volna el az üdvösség útján. Nekünk tehát még többet kell tennünk Magyarországon, különösen Budapesten, ahol közösségünk 300 tagján kívül még 3000 olasz él.”

Az Önök rendje a ferencesek nagy családjába tartozik, és a jelenlegi pápa az első, aki a Ferenc nevet viseli. Ő is gyakran tesz és mond „nem konformis”, vagy legalábbis az évszázados hagyományokhoz képest szokatlan dolgokat. Gyakran a legnagyobb egyértelműséggel hoz szóba kényes témákat, mint például a válás.

„A váláson kívül sok más nehéz téma van napirenden egyházi körökben. Ferenc pápa bátran szól, és azt mondja, hogy le kell döntenünk a saját magunk által emelt akadályokat, amelyeknek sokszor bennünket is gátolnak. Isten nem akar mást, mint hogy valamennyien visszatérjünk Hozzá, tehát közelebb kell vinnünk az embereket, nem pedig eltávolítani őket Tőle, az irgalmas Atyától. Az Egyháznak is irgalmasnak kell lennie, azt kell hirdetnie, hogy jó dolog szeretni. Csak ez a gyöngédség tükrözheti vissza az Úr gyöngédségét.”

Az olasz katolikus közösség tehát vonatkozási pont és egyben találkozóhely. Nemrégiben megnyitottak egy közösségi termet is, erről az igazgatónő, Eugenia Lamura beszél.

„A közösségi helyiség valójában egy terem a templom háta mögött, és vasárnaponként 14.00 órától 18.00-ig van nyitva. Mindenekelőtt sok olasz család igényéből jött létre, akik közös időtöltésre, találkozásra vágytak. Gyermekeik sokszor magyar vagy nemzetközi (az amerikai) iskolába járnak, vagyis hiányzik nekik az együttlét más gyerekekkel, akikkel olaszul beszélhetnek és játszhatnak. Mindenki számára vannak itt játékok, a legkisebbeknek rajzfilmek, beszélgetünk, együtt eszünk, és karácsony táján betlehemet is készítenek. Ugyancsak itt, a teremben rendezünk három közös ebédet az egész közösség számára. Egyet az október 4-e utáni első vasárnapon, assisi Szent Ferenc ünnepén, aki nemcsak a mi rendünk védőszentje, hanem Olaszország patrónusa is, vagyis vallási közösség értelemben és nemzeti értelemben is összeköt minket. A második időrendben a karácsonyi vacsora, az idén ezt december 8-án tartottuk. S végül a harmadik egy közös alkalom a lelkipásztori év lezárásakor.

S végül, Stefano atya, önök nemcsak Magyarországon élnek, hanem életüket megosztják egy magyar közösséggel is. Hogyan?

„Igen, mellettünk működik egy magyar közösség is, és mindent megosztunk velük, nemcsak a templomot. Igyekszünk bevonni mindkét nemzethez tartozó testvéreinket a közös Szentmisébe, mint például olyan jeles ünnepek alkalmával, mint a karácsony: hívjuk önöket is, s mint mindig, most is együtt leszünk, és szeretettel várjuk mindannyiukat.”

Cobino István

Cím: Olasz Katolikus Közösség, Budapest, Árpád-házi Szent Erzsébet plébániatemplom, 1011 Bp. Fő u. 32. – internet: www.marcodaviano.wordpress.com, facebook.com/marcodaviano

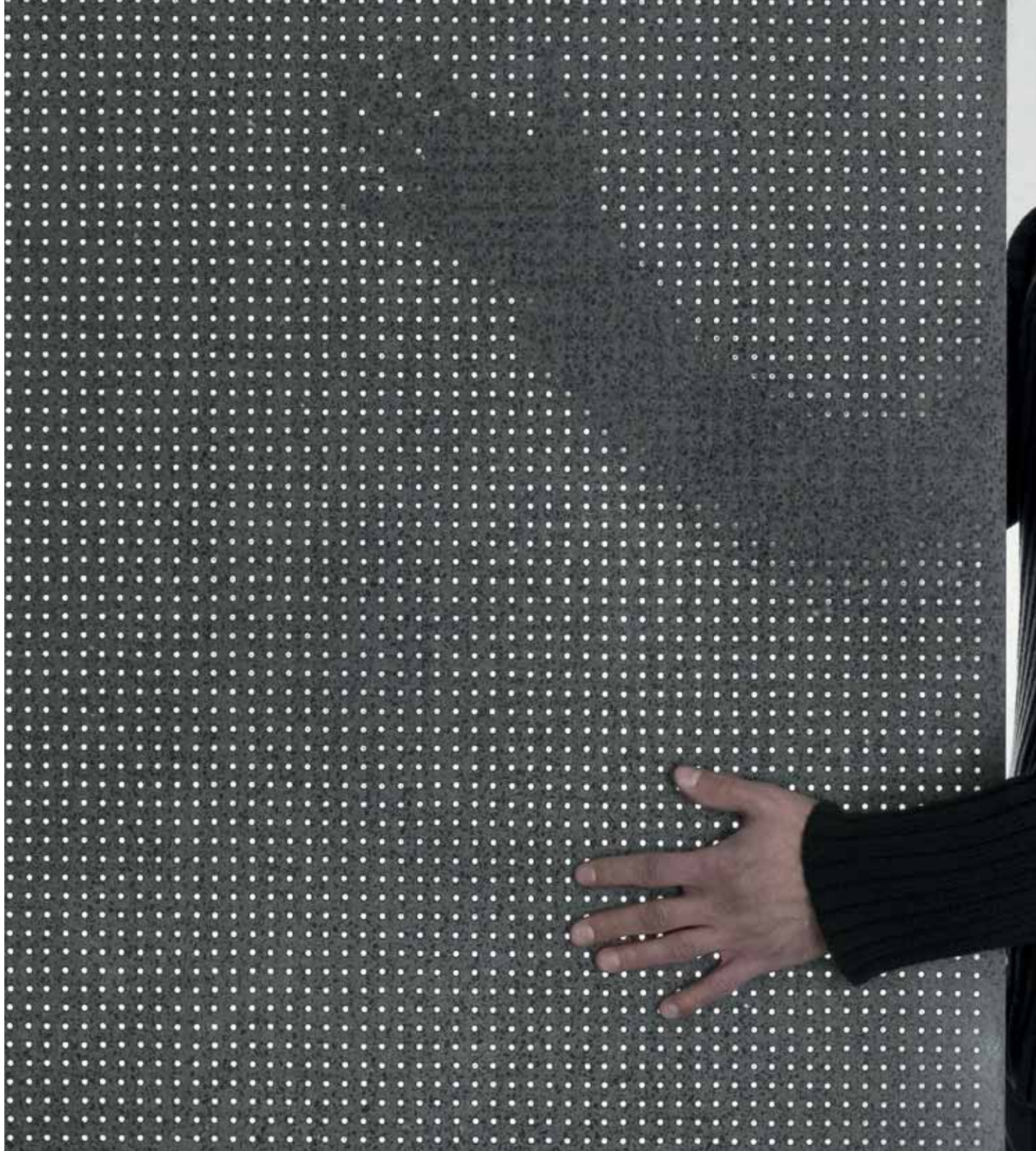
Gli ungheresi e la luce, una storia di primati

Quando ci viene in mente una buona soluzione per un problema di qualsiasi natura diciamo di avere avuto "un'idea brillante", e l'improvviso accendersi di una lampadina è metafora comune per alludere al processo inventivo. Chi di noi non ricorda Edi, l'omni-

presente aiutante robotico di Archimede Pitagorico, con una lampadina al posto della testa? Il riferimento al mondo fumettistico disneyano, su cui si è formata l'infanzia di un'intera generazione, non ha nulla di irriverente: tiene se mai a sottolineare quanto il fenomeno della luce e il concetto di invenzione siano strettamente correlati nell'immaginario umano. Che dire, allora, delle invenzioni che hanno per oggetto proprio la produzione o l'utilizzo della luce? Si sarebbe tentati di definirle più "luminose" delle altre ... Una brevissima indagine condotta all'interno del panorama tecnico-scientifico ungherese degli ultimi due secoli ha prodotto risultati sorprendenti, a partire dal 1836, anno in cui *János Irinyi* frequenta a Vienna le lezioni di chimica del professor Meissner. E' proprio durante una di queste che ha l'intuizione destinata a farne uno dei padri del *fiammifero*: inventa una nuova miscela al fosforo che ne consente l'accensione senza rumore e in assoluta sicurezza. Passa un quarto di secolo, e nel 1861 il sacerdote *Ányos Jedlik* inventa la *dinamo*, insostituibile compagna dei nostri tragitti serali in bicicletta. Ancora una volta un oggetto di uso quotidiano, alla portata di tutti, ma ancora oggi di insuperata attualità.

Si arriva al 1884 e l'Ungheria conquista un singolare quanto prestigioso primato: *Temesvár* (oggi Timisoara, in Romania) è la *prima città europea ad illuminazione interamente elettrica*, tanto da guadagnarsi l'appellativo di "città della luce". Precede così tanto Vienna quanto Londra, dove già in precedenza l'illuminazione pubblica elettrica era stata sperimentata, ma solo in alcune vie e in particolari occasioni, mentre il passaggio totale dal gas all'elettricità sarebbe stato compiuto solo successivamente.

E ora l'attualità: nel 2001 *Losonczy Áron* inventa il *cimento trasparente* (üvegbeton) e successivamente il

Litracube (pixelbeton), un materiale edile rivoluzionario che permette ai muri di far passare la luce. Limiti di utilizzo? Solo la fantasia e la creatività di progettisti e architetti! Quando si dice "un'idea brillante"...

Stefano Cobino
Rita Contucci

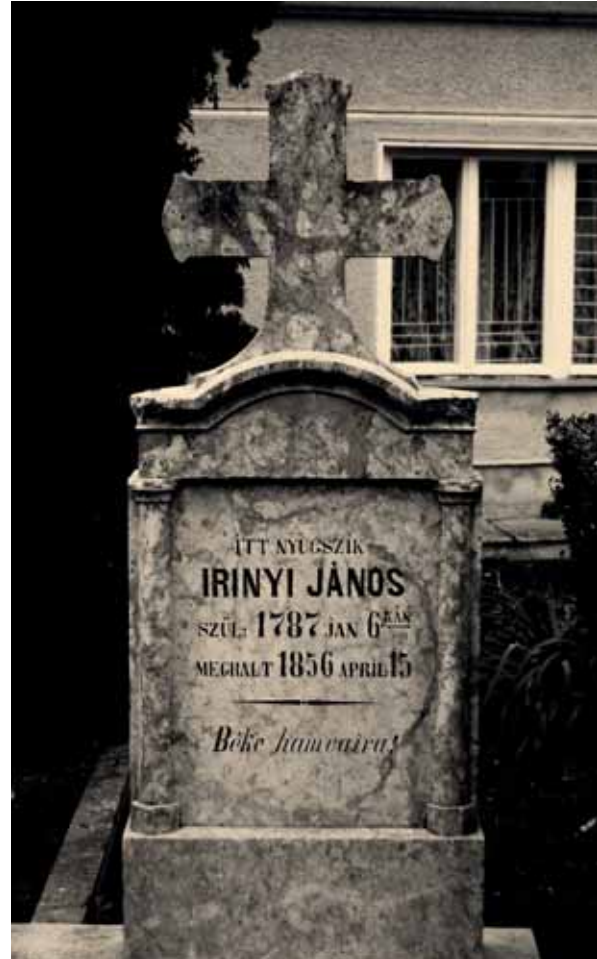
A magyarok és a fény: felfedezések sora

Amikor bármilyen természetű problémával kapcsolatban eszünkbe jut egy jó megoldás, azt mondjuk, „ragyogó ötletünk” támadt, és a hirtelen kigyulladt villanykörte metaforikus utalás arra, hogy sikerült feltalálni valamit. Ki ne emlékezne Edire (eredeti nevén Helper, magyarul Kisinas), Archimede Pitagorico (eredeti nevén Gyro Geraloose, magyarul Szaki Dani) elválaszthatatlan robot-segítőtársára, akinek egy villanykörte volt a feje helyén? Egy egész generáció nevelkedett a Disney-féle rajzfigurákon, és abban semmi tiszteletlenség nincs, ha arra a képi világra utalunk: sokkal inkább azt hangúslyozzuk ezáltal, hogy a fény jelensége és a találmány fogalma milyen szorosan összekapcsolódik az ember képzeletvilágában.

Mit is mondhatnánk ezek után azokról a találmányokról, amelyeknek tárgya a fény előállítása vagy felhasználása? Megkockáztathatnánk, hogy ezek még „fényesebbek” a többinél... Egy rövid áttekintés, amelyet az elmúlt két évszázad magyar tudományos-technikai vívmányainak körében végeztünk, meglepő eredményekre vezetett, kezdve 1836-tól, amikor *Irinyi János* Bécsben Meissner professzor vegytani előadásait hallgatja. Éppen az egyik előadás alatt támadt az az ötlete, amelynek nyomán a *gyufa* egyik feltalálója lett: újfajta foszforvegyületet alkotott, amely lehetővé tette a gyufa zajtalan és teljesen biztonságos meggyújtását.

Eltelik egy negyedszázad, és 1861-ben *Jedlik Ányos* pap feltalálja a dinamót, esti kerékpározásaink nélkülözhetetlen társát. Ismét egy mindennapi használati tárgy, amely mindenkinek ott van a keze ügyében, és még ma sem számít idejétmúltnak.

Elérkezünk 1884-hez, amikor is Magyarország egye-

dülálló és presztizsértékű elsőséget szerez: *Timisoara* (ma *Timisoara*, Románia) az első európai város, amelynek utcáin teljes egészében megvalósult a villanyvilágítás, ennek nyomán kapja meg a „villanyváros” jelzőt. Ebben megelőzi Bécset és Londont, ahol a villany alapú közvilágítással már korábban kísérleteztek ugyan, de csak néhány utcában és különleges alkalmakkor, míg a gázlámpákról a villanyvilágításra való teljes áttérés csak később valósult meg. És most egy aktualitás: 2001-ben *Losonczy Áron* feltalálja az üvegbetont, majd pedig a pixelbetont, ezt a forradalmi építőanyagot, amely lehetővé teszi, hogy a falak fényáteresztőek legyenek. A felhasználhatóság korlátai? Csak a tervezői, építési fantázián és kreativitáson múlik! Ha azt mondjuk, „ragyogó ötlet”...

Stefano Cobino
Rita Contucci

Luci (e ombre) della ribalta

Attraction è un gruppo teatrale ungherese che ha vinto l'edizione 2013 di Britain's Got Talent con uno spettacolo di ombre che ha commosso il pubblico di tutto il mondo.

"Vedi la musica, ascolta la luce": questo è uno degli slogan che accompagnano gli spettacoli degli *Attraction* (Shadow Theatre Group). Le ombre raccontano storie e la musica costruisce la sintassi di una narrazione che, su uno schermo, prende vita attraverso immagini costruite con la sovrapposizione, in controluce, dei corpi degli attori.

Su YouTube le loro performance hanno raccolto milioni di visite. Nel teatro che ospita l'edizione più famosa del talent show, esportato in tutta Europa, le loro coreografie hanno fatto commuovere la severa giuria ed alzare in piedi l'intera platea. Questo, al di là del mero apprezzamento per quanto espresso sul palcoscenico, ha aperto un nuovo scenario per un pubblico - quello inglese - che si è sempre dimostrato poco incline

ad ospitare artisti non "di casa": le storie drammatiche fatte d'amore e di morte, ma anche le suggestioni che hanno strizzato l'occhio al pubblico e al suo orgoglio "british", hanno annullato ogni confine risvegliando le pure emozioni.

Cinque minuti per narrare una storia, pochi istanti per permettere agli otto ragazzi di Budapest di trovare una posizione ed una sintonia di corpi che creassero altro: una palma, un elefante, un cimitero o, ancora, un aereo. Otto ragazzi,

otto ingranaggi perfettamente sincronizzati che, dopo la vittoria al talent show ideato da Simon Cowell, stanno ora calcando i palcoscenici europei e d'oltreoceano con il loro fitto calendario di storie raccontate in controluce. Il teatro delle ombre non rappresenta certo una novità nel panorama delle forme di espressione artistica, ma ci deve essere più di un motivo se, al di là della cassa di risonanza rappresentata dal mezzo televisivo, le esibizioni degli *Attraction* si sono classificate tra i video più cliccati su YouTube, con oltre 25 milioni di visualizzazioni per ogni performance.

Uno dei motivi è sicuramente da individuare nella modalità della narrazione: il linguaggio dei gesti e delle immagini supera ogni barriera linguistica e culturale e lascia spazio a suggestioni universali e, dunque, a tutti comprensibili. Il pubblico riconosce immediatamente i passaggi, gli avvenimenti e la punteggiatura del racconto, si immedesima nello stesso e, come al cinema, non distoglie lo sguardo dallo schermo.

Ma la materia narrativa deve anche emozionare, e per questo deve avere una qualche attinenza con la realtà e la sensibilità personale dello spettatore come dell'artista. Ed ecco che la prima storia portata in scena alle audizioni di Britain's Got Talent ricalca quella raccontata dalla madre del leader del gruppo, Zoltán Szűcs, scomparsa nel 2011: due persone che si incontrano e si amano, i figli, la morte ed il rapporto tra madre e figlio. La storia dell'umanità.

Per la finale dello show che li ha consacrati vincitori dell'edizione 2012-2013, gli artisti hanno scelto invece una trama di suggestioni capaci di toccare i punti saldi della coscienza targata UK: la configurazione geografica dell'Inghilterra, il Tower Bridge, Winston Churchill e la Regina Elisabetta. La storia di una nazione.

Rivaldafények (és árnyak)

Az Attraction magyar színtársulat egy olyan árnyjáték-előadással nyerte el a 2013-as Britain's Got Talent díját, amely mélyen megindította a közönséget az egész világon.

„Nézd a zenét, hallgasd a fényt”: ez az egyik az Attraction (Shadow Theatre Group) előadásait kísérő jelmondatok közül. Az árnyak történeteket mesélnek el, és a zene rendezi mondatokba az elbeszélést, amely egy vetítőlámpán kel életre a színészek testjátéka által, akiket ellenfényben világítanak meg.

A YouTube-on a társulat performanszait több millióan követték nyomon. A színházban, ahol az egész Európában népszerű tehetségkutató show leghíresebb fordulóját rendezik, a társulat koreográfiái meghatották a szigorú zsűrit, és az egész nézőtér állva tapsolt. Ez, bár a színpadon nyert kifejezést, a pusztán tetésnyilvánításon túl új világot tárt fel egy olyan közönség számára – mármint az angol közönség számára –, amely mindig is kevés hajlandóságot mutatott hazai művészek befogadására: a jelenetek szerelméről és halálról szólnak, de olyan utalásokat is tartalmaznak, amelyekkel a társulat mintegy „kikacsintott” a közönség felé, „british” büszkeségükre apellált, s ezáltal eltöröltek minden határvonalat, egyszerűen érzelmeket ébresztettek fel bennük.

Öt percből áll egy történet, pár pillanat jut a nyolc budapesti fiatalnak, hogy megtaláljon egy pozíciót és kialakuljon a testek összhangja, amelyek mindig valami újat alkotnak: egy pálmát, egy elefántot, egy temetőt, esetleg egy repülőgépet.

Nyolc fiatal, nyolc tökéletesen összehangolt fogaskerék, akik a Simon Cowell által alapított tehetségkutató verseny megnyerése után most az európai és tengerentúli színpadokon lépnek fel: ellenfényben előadott történeteik megtöltik műsornaptárukat.

Az árnyékszínház persze nem jelent újdonságot a művészi kifejezésmódok között, de a televíziós eszköz által keltett hírverésen túl más is kell ahhoz, hogy az Attraction előadásai a legtöbbször klikkeltek között van a YouTube-on, minden performanszuk több mint 25 milliós nézettséggel bír.

Az okok közül az egyiket minden bizonnyal az elbeszélés-módban kell keresnünk: a gesztusok és a képek nyelve minden nyelvi és kulturális korlátot átlép, és univerzális, azaz mindenki számára érthető utalásokat visz színre.

A közönség azonnal felismeri a tájakat, az eseményeket, képes követni az elbeszélés ritmusát, azonosul vele, és, mint a moziban, nem veszi le tekintetét a vetítőlámpáról. De az elbeszélés tartalmának érzelmileg is hatnia kell, és ezért valamiféleképpen köze kell legyen úgy a néző, mint a színész személyes valóságához és érzékenységéhez. Az első színre vitt történet például, amelyet a Britain's Got Talent zsűrije előtt bemutattak, a csoportvezető, Szűcs Zoltán 2011-ben elhunyt édesanyjáról szól: két ember találkozik, megszeretik egymást, gyerekük születik, az anya meghal, anya – fiú kapcsolat. Közös emberi történet.

A show fináléjára, amelyen a 2012-2013-as évadban győzelmet arattak, a művészek olyan történetet választottak, amelynek utalásai az UK-tudat szilárd pontjait is megérintik: Anglia földrajzi alakzata, a Tower-híd, Winston Churchill és Erzsébet királynő. Egy nemzet története.

Federico Paoletti

L'apoteosi della luce

Michelangelo Merisi – il nome d'arte di Caravaggio gli fu attribuito dai contemporanei con allusione alla città d'origine dei genitori – nasce a Milano probabilmente nel 1571, e già alla giovane età di 13 anni cominciò a studiare le basi della pittura nella bottega milanese del Peterzano, artista non particolarmente significativo dell'epoca, dove conobbe la pittura rinascimentale lombarda e veneziana. Nel 1592 fuggì da Milano e approdò prima a Venezia e poi a Roma, vivendo nella capitale in condizioni miserabili. Entrato nella bottega del noto pittore Giuseppe Cesari, detto il Cavalier d'Arpino, Caravaggio realizza in questo periodo due suoi quadri a tutt'oggi famosissimi: il Fanciullo con canestro di frutta e Bacco malato. Nel 1595 conosce i primi protettori romani, che diventano suoi committenti abituali: il più significativo tra questi è il Cardinale Del Monte, grandissimo uomo di cultura ed appassionato d'arte. Incantato dalla sua pittura, acquista alcuni dei suoi quadri e lo onora accogliendolo in casa propria fra i gentiluomini. Il giovane pittore lombardo entra al suo servizio e vi rimane per circa tre anni, abita nel suo palazzo e riceve da lui uno stipendio regolare. Nella casa del prelado si tengono frequentemente concerti musicali e canti corali: è qui che Caravaggio

dipinge i suoi primi e precoci capolavori: il Concerto di giovani musicisti e Il suonatore di liuto. Nel ricco inventario del Cardinale troviamo elencati anche La zingara che predice la ventura (ovvero La buona ventura) e I bari. Quest'opera è una vera rivelazione, una novità assoluta per il pubblico romano, intenditore oltre che conoscitore della pittura dell'epoca. La maturazione personalissima nell'uso del colore tra luci piene e ombre profonde, la rappresentazione naturalistica di figure come le prostitute e i bari dei vicoli romani ne costituiscono l'unicità straordinaria. Tra i quadri nati durante il soggiorno romano si trovano numerosi autoritratti di Caravaggio, che li realizza utilizzando la propria immagine riflessa in uno specchio, e molte figure giovanili che compaiono nelle sue opere coeve presentano tratti fisionomici somiglianti ai suoi, che conosciamo anche attraverso la rappresentazione lasciataci da altri:

a spiegare il fenomeno si è ipotizzato che l'artista dalla vita sregolata non disponesse dei mezzi necessari ad assoldare dei modelli. Arrestato un giorno per detenzione illegale di armi, giacché nel centro della città era vietato portare la spada, scampò alle sanzioni grazie all'intervento del Cardinale e dipinse per lui, su uno scudo di legno, la Medusa, spaventevole volto umano con occhi stralunati, bocca spalancata e tortuosa capigliatura serpentina, dalla funzione tradizionalmente apotropaica. Sta di fatto che Caravaggio, verso la fine degli anni '90 del secolo XVI, diventò pittore assai ricercato tra il patriziato romano. Il primo appalto importante lo ricevette nel 1599: la decorazione delle pareti laterali della Cappella Contarelli nella chiesa di San Luigi dei Francesi con la Conversione e il Martirio di San Matteo. I due quadri, di dimensioni notevoli, furono realizzati in tempi brevi e possiamo dire che con questo lavoro inizia il periodo del tutto innovativo di Caravaggio: è da qui che la luce diventa la fonte primaria della drammaticità di una scena. Sulla tela, larga più di tre metri, della Conversione di San Matteo si vede una stanza buia, piatta, forse uno scantinato con una finestrella in alto da cui entra appena un po' di chiarore. L'imponente fascio di luce che cade sulle cinque figure sedute a tavola e sulle altre due in piedi penetra da destra, da una fonte invisibile, la fessura della porta lasciata aperta dalle due persone entranti. La luce però non si diffonde, ma si concentra teatralmente sui protagonisti del dipinto, sottolinea e fa risaltare i loro gesti, i loro visi segnati dalla meraviglia e dalla forza dei sentimenti. Il Martirio di San Matteo è senz'altro una composizione più complessa, in cui lo spazio è organizzato in diagonali ed i personaggi sono raffigurati in movimenti e grovigli complessi. I volti di coloro che assistono all'uccisione del santo esprimono sbigottimento e paura. Lo sfondo è completamente buio, e anche in questo caso siamo titubanti nel determinare la reale fonte della luce che, ad ogni modo, penetra da sinistra e senz'altro dall'esterno. Se ci collochiamo tra i due quadri della cappella possiamo osservare che la luce arriva sempre dalla stessa direzione, quella dell'altare. Questo fenomeno rappresenta la vera novità nella pittura caravaggesca. I pittori rinascimentali erano riusciti a risolvere il problema dello spazio prospettico, a realizzare la riproduzione perfetta della plasticità del corpo umano, ma il ruolo drammaturgico quasi esasperato della luce è

un' invenzione epocale da attribuire a Caravaggio. Il successo indiscusso dei quadri dedicati a San Matteo fa sì che a Roma ormai tutti imparino il nome del pittore: le famiglie ricche, gli alti prelati, insomma tutti quelli che possono essere i suoi futuri committenti. Le commissioni, gli ordini, gli appalti arrivano uno dopo l'altro e Caravaggio diventa famoso e ricercato.

Nel 1600 un altro Cardinale, Tiberio Cerasi, ordina al pittore due opere da collocare nella propria cappella situata nella chiesa romana di Santa Maria del Popolo. Il Cardinale stesso indica anche il tema dei quadri: la Crocifissione di San Pietro e la Conversione di San Paolo. Secondo il contratto stipulato quell'anno, Tiberio Cerasi chiede espressamente due dipinti su tavola di cipresso, della misura di otto palmi per dieci (230 x 175 cm), da realizzare entro otto mesi. In queste opere Caravaggio esprime la drammaturgia della luce con una perfezione assoluta. Le quattro figure della scena di crocifissione sono illuminate da un fascio di luce che parte ancora una volta dall'esterno, dall'angolo inferiore sinistro, e fende il buio profondo come se fosse un potente riflettore. Lo spazio viene diviso con assi incrociati: uno degli aguzzini solleva la croce in posizione inclinata mentre un altro, in posizione quasi eretta, la tira con una corda. Il terzo personaggio si infila sotto la croce e cerca di spingerla in alto con la propria schiena, tentando di innalzare Pietro la cui testa, assai più in basso dei piedi, si solleva con sforzo. I colori sono pochi ma intensi e spicca illuminato un unico viso barbuto, quello di Pietro agonizzante. L'altro dipinto ritrae Saulo a terra, in posizione lievemente diagonale. La sua testa è situata in primo piano, le braccia si

tendono verso l'alto. Il cavallo incombe con la sua massa poderosa sopra di lui, sulla diagonale opposta. Dall'oscurità dello sfondo emergono le mani e la testa inclinata di un uomo che tenta di trattenere il cavallo. Il dipinto è una vero capolavoro di tecnica pittorica: la luce nasce da destra, in basso, ma la posizione esatta della sua fonte è indeterminabile; Caravaggio usa pochi colori ma questi, imbevuti come sono di luce, diventano così intensi da consentire all'osservatore di identificare anche i dettagli più minuti ritratti dall'artista.

Durante il soggiorno romano Caravaggio finì più volte in carcere. Era un vero attaccabrighe, litigioso, anche perché incline a reagire alle provocazioni dei suoi concorrenti invidiosi, che spesso lo denunciarono. Non si separava mai dalla propria spada, benché non avesse permesso di portarla, e talvolta non esitava neanche ad usarla. . . anche se interveniva sempre qualcuno tra i suoi ammiratori, abbastanza potente e ricco da poterlo mettere in salvo. Ma un giorno, il 28 maggio del 1606, l'ennesima lite seguita ad un' accesa discussione si concluse con la morte di Ranuccio Tomassoni. La gravità dell'accaduto costrinse il pittore alla fuga dalla capitale, nei cui dintorni tornò però a stabilirsi, presso un suo patrono, dopo quattro anni di fortunosa latitanza. La ricorrente necessità di allontanarsi il più possibile dalla minaccia rappresentata dalla giustizia determinò successivi soggiorni a Napoli, a Malta e in Sicilia, luoghi d' esilio dove dipinse tuttavia quadri meravigliosi. Caravaggio voleva però tornare a Roma. Dai dati d'archivio emerge che il Cardinale Scipione Borghese riuscì ad ottenere per lui la grazia papale, ma la notizia non lo raggiunse mai. Messosi in viaggio alla volta di Roma animato solo dalla speranza, il 18 luglio del 1610 morì all' età di 39 anni a Porto Ercole. Nove pezzi meravigliosi della sua breve ma ricca carriera sono esposti attualmente a Budapest, nel Museo delle Belle Arti. L'imponente mostra intitolata „Da Caravaggio a Canaletto” presenta al pubblico ungherese la pittura del Barocco e del

Tardo Barocco italiano attraverso quadri giunti dai musei più famosi del mondo, che determinano rigorosamente quali siano i dipinti che possono subire un temporaneo „trasloco” e quali debbano rimanere intatti al loro posto. Per le tele di Caravaggio, dal valore inestimabile, il criterio primario resta naturalmente quello della loro protezione. Tra le nove opere del pittore forse la più bella è arrivata da Madrid. Si tratta di un dipinto realizzato probabilmente tra il 1609 e il 1610, il secondo dei due dedicati allo stesso soggetto: Salomè con la testa del Battista. In questo quadro non solo lo sfondo è oscuro, ma quasi un terzo della superficie si nasconde nel buio. Salomè coincide quasi perfettamente con l'asse geometrico centrale, il capo inclinato verso sinistra. Tiene in mano il vassoio di metallo con la testa del Battista e guarda davanti a sé con un'espressione quasi sensuale. Dietro di lei una vecchia, al di sopra della sua spalla, osserva l'oggetto del crimine. A destra si vede l'esecutore, un bel giovane muscoloso, seminudo. La struttura pittorica suggerisce una circolarità vorticante: le teste delle tre figure girano tutte in direzione opposta l'una all'altra e il cerchio viene chiuso in basso dalla testa del Battista posta in senso orizzontale sul vassoio. I colori utilizzati sono ancora meno numerosi che nei capolavori precedenti, ma come sempre è la luce, che piove sulle figure della scena come un riflettore, a dare loro la vita. Il rosso del manto di Salomè diventa così intenso da rivelare la trama della stoffa dell'indumento; in virtù della luce diventa realisticamente impalpabile il velo che le cade dalla spalla e copre appena il seno. Il dipinto è stato realizzato da Caravaggio durante l'esilio: adesso possiamo ammirarlo qui, a Budapest.

Ágnes Hetényi

A fény apoteózsisa

Michelangelo Merisi, akit a kortársak Caravaggióknak neveztek el szülei városa után, 1571-ben, Milánóban született ahol már 13 évesen kezdte el tanulni a festészet alapjait. Itt ismerte meg a lombardiai reneszánsz eredményeit és mestere, a nem túl jelentős festő, Peterzano jóvoltából a velencei reneszánsz művészetet is. 1592-ben került Rómába ahol évekig nagyon nyomorúságosan élt. Belépett a kor elismert festője, Cavalier d'Arpino műhelyébe és itt festette első két, immáron megbecsült – és ma is ismert - képét, a *Beteg Bacchust* és a *Gyümölcskosaras* fiút. 1595-ben kerül kapcsolatba olyan római előkelőségekkel, akik pártfogásukba vették, és műveket rendeltek tőle. Elindult a karrierje, amelyet később maga szakított meg, többször is, erőszakos természetével. Első patrónusa Del Monte bíboros volt, akinek a palotájában lakott és rendszeres fizetést is húzott tőle. A bíboros házában zenéltek, madrigálokat játszottak és ekkor és itt keletkeztek

korai művei, a *Muzsikáló fiúk*, a *Lanton játszó fiúk*. A főpap javainak leltárában szerepel a *Jósnő* és a *Hamiskártyások*. Reveláció volt ez a festészet Róma műértő közönsége számára: a velencei reneszánsz festészet telt és mély, fényvel bőségesen érelt színei, és a figurák, a római sikátorok prostituáltjainak, hamiskártyásainak naturalista ábrázolása. És az ekkori képein – ahogy sokan feltételezik – tükörből festett önarcképei láthatók, mert nem volt pénze modellekre és a fiúk nagyon hasonlítanak egymásra meg Caravaggio mások által leírt fizimiskájára. Eközben tiltott fegyverviselésért letartóztatják, mert a város központjába tilos volt karddal megjelenni. Hamar megússza, és még mindig a bíboros-

nak megfesti egy domború fapajzsra a *Medúzát*, ezt a rontást elhárítani hivatott, ijesztő, kimeredt szemű, tátott szájú emberarcot a fejen tekergő kígyókkal. Az 1590-es évek végére keresett festő lett a római patríciusok körében. 1599-ben kapta első nagy megbízását, a San Luigi dei Francesi templom Contarini-kápolnájának oldalfalaira, a *Szent Máté megtérése* és *Szent Máté mártíriuma* megfestésére. A két nagyméretű kép meglehetősen hamar a kápolna két oldalfalára került. Ekkor indult Caravaggio nagy, újító korszaka, amelyben a jelenet drámaiságának első számú előidézője a fény. A *Szent Máté megtérése* több mint három méter széles vásznan valamilyen alagsori, sivár, sötét szobát látunk, amelynek ugyan van magasan egy ablaka, de azon nagyon kevés fény áramlik be. A fény zöme az asztalnál ülő öt alakra és a két álló figurára egy nem látható, külső, jobb oldali fényforrásból áramlik, a két, a szobába belépő mögött nyitva hagyott ajtó nyílásából. A fény nem árad szét, hanem a kép szereplőire irányul és az érzelmekkel telített, csodálkozó arcokat, és a gesztusokat emeli ki. A *Szent Máté mártíriuma* bonyolult kompozíció: a tér diagonálisokba szervezett és a sok szereplőt bonyolult mozgásokban, gomolygásban ábrázolja. Az arcon döbbenet és rémület Máté meggyilkolása láttán. A háttér teljesen sötét, itt sem látjuk a fény forrását, valahol a kép bal oldaláról, kívülről tör be a kép terébe. Ha a kápolnában állunk, a két kép között, a fényforrások ugyanabból az irányból, az oltár irányából világítanak. Ez nagy újdonság a festészetben. A reneszánsz festők megoldották a tér érzékeltetését, a testek plaszticitásának megfestését, de a fény erőteljes dramaturgiai szerepe Caravaggio nagy invenciója. A Máté-képek nagy sikere nyomán megismeri őt Róma min-

den előkelő családja és főpapja, mindazok, akik potenciális megbízói. És sorra rendelik is tőle a képeket. Nagyon sikeres művész lett. Egy másik római bíboros, Tiberio Cerasi, egy másik római templomban, a Santa Maria del Popolóban lévő saját kápolnájába rendelt tőle 1600-ban két képet. A témát megadta: *Szent Péter keresztrefeszítése* és *Szent Pál megtérése*. Ennek a megrendelésnek ma is megvan a szerződése: két, nyolcszor tíz arasz (230 x 175 cm) méretű festményre szól és nyolc hónap alatt kellett elkészülniük. Itt Caravaggio tökélyre vitte a fény dramaturgiáját. A négyalakos keresztrefeszítési jelenetet a kép bal alsó sarka felől, de azon kívülről éri a fény, mintha egy reflektor hasítana a sötétségbe. A teret keresztbe futó tengelyekkel osztja. A keresztet az egyik alak félig meghajolva emeli, a másik, egy álló, de meghajolt alak kötéllel vonja. A harmadik bebújik a kereszt alá és a hátával tolja felfelé. Fel akarják emelni Pétert a kereszttel. Péter feje felemelkedik miközben a lába van magasabban, mert a keresztet azon a végén emelik meg. Kevés, de intenzív szín és csak egy arcot látunk teljesen, a félhalott, szakállas Péterét. A másik képen Saulus a földön fekszik, enyhe diagonálisban, a feje a kép előterében, két karját felemeli. Fölötte, az ellentétes irányú diagonálisban a ló. A kép sötétjéből egy férfialak lehajtott feje látszik, és a keze, ahogy a lovat igyekszik megfogni. A bravúrosan megfestett képbe a fény a jobb alsó sarok felől érkezik, de nem láthatjuk, hogy pontosan honnan. A festő kevés színt használt, de a fénytől átítatva ez a kolorit nagyon intenzívvé válik, és amit így lefest annak az anyagát is tökéletesen érzékeljük.

Ez idő alatt is többször megjárta a római börtönt, kötözködött, és bizonyára irigyei

baloldali harmadára borul a szinte teljes árnyék. Salome balra hajló fejével majdnem a középtengelyben áll, kezében a fémtál a Keresztelő levágott fejével, érzéki tekintettel néz előre, a kompozícióból kifelé. Mögötte az idős asszony Salome válla fölött nézi a bűn tárgyát. A jobb oldalon az ítéletvégrehajító, szép, izmos fiatalember, meztelen felsőtesttel. A kép struktúrája hullámzó, gomolygó kör: a három alak feje más-más irányba fordul és a körformát Szent János tálon vízszintesen nyugvó feje zárja alulról. Itt talán még kevesebb színt használt Caravaggio, mint a korábbi nagy műveken, de a képen kívülről, a bal oldalról érkező fény reflektorként éri az alakokat és képez jobb felé érzékeny árnyékokat. Salome köpenyének vöröse ettől a fénytől kapja intenzitását és így válik láthatóvá a textil anyaga, míg a másik vállán, a mellét alig takaró fátyol anyaga is valószerű. Caravaggio sok főműve közül ez a kép élete utolsó évében, a száműzetésben készült. Most itt élvezhetjük.

Hetényi Ágnes

Caravaggiótól Canalettóig – Szépművészeti Múzeum

Nyitva: 2014. február 16-ig

provokálták őt, riválisai fel is jelentették, és soha nem vált meg kardjától, noha nem volt fegyverviselési engedélye. És olykor használta is. Mindig akadt valaki, művészetét tisztelő, befolyásos ember, aki kimentette. De 1606. május 28-án, egy vita során megölte Rannuccio Tommasonit, és ezután már menekülnie kellett.

Négy év menekülés következett. Előbb Róma környékén egy patrónusánál húzódott meg a római igazságszolgáltatás elől. Majd Nápoly, Málta és Szicília következett. Csodás képeket festett száműzetése minden színhelyén. Rómába szeretett volna visszajutni, és úgy fest, hogy Scipione Borghese bíboros ki is eszközölte számára a pápai kegyelmet. Ám ezt sosem tudta meg, mert ugyan reménykedve indult Róma felé, de útközben, Porto Ercolében 1610. július 18-án, 39 évesen meghalt.

A csodás életmű kilenc darabja látható most itt, Budapesten a „Caravaggiótól Canalettóig” című, az itáliai barokk és későbarokk művészetet bemutató remek kiállításon. Nagyszerű dolog ez, hiszen a képeket a világ nagy és fontos múzeumaiból kölcsönözték, és a gyűjteményekben meghatározzák, hogy mely képek utaztathatók és melyek nem vihetők ki az adott múzeumból. Caravaggio képei nagy becsben állnak és állaguk megóvása elsőrendű szempont. A Szépművészeti Múzeum kiállításán a kilenc Caravaggio-mű közül talán a legszebb az 1609-10-re datált, madridi (vagyis az itt is szereplő két változat közül a későbbi) *Salome Szent János fejével*. Ezen a pompás képen nemcsak a háttér sötét, de a képsík

Luci puntate sul Made in Italy

Il successo di Kaleidoscopio Italia 2013. Ne parlano gli organizzatori.

“L’atmosfera italiana, gioiosa ed amichevole, che abbiamo respirato durante le tre giornate, il riscontro positivo da parte di tutti stimolano ad avviare al più presto la preparazione di Kaleidoscopio Italia 2014, conservando la formula già adottata ma introducendo anche motivi ed elementi di novità.”

Gina Giannotti

Che lo si consideri un esperimento o una sfida, Kaleidoscopio Italia, la tre giorni fieristica (18-20 ottobre 2013) all’interno dell’Istituto Italiano di Cultura di Budapest, ha portato ad un commento unanime: deve diventare un appuntamento fisso, da ripetere ogni anno. Dall’inaugurazione del venerdì alla chiusura della domenica sera gli espositori hanno presentato i loro prodotti e incontrato clienti abituali e nuovi, che, da parte loro, hanno scoperto quanto variegata ed ampia sia l’imprenditoria italiana sul territorio ungherese. A far da cornice, uno spazio diverso dalle sedi fieristiche convenzionali: il palazzo al numero 8 di Brody Sandor Utca, che ha ospitato fino

al 1902 il Parlamento ungherese ed è tuttora raffigurato sulle banconote da ventimila fiorini. L’elegante salone centrale, di solito utilizzato per concerti ed eventi ufficiali, si è trasformato in una variopinta piazza circondata da stand espositivi: al centro il tricolore italiano, come irrinunciabile tappeto di questo salotto nazionale. L’interesse per l’iniziativa che, in versione ridotta, aveva debuttato nel 2012 sempre in occasione della Settimana della Lingua Italiana nel Mondo, ha fatto sì che circa sessanta aziende -impossibile ricordarle tutte, e delle inevitabili omissioni ci scusiamo fin da ora- abbiano deciso di parteciparvi quest’anno con il tradizionale

allestimento di uno stand o coinvolgendo il pubblico in veri e propri eventi interattivi. Per i circa duemila visitatori registrati all'ingresso, Kaleidoscopio è stata una piacevole passeggiata tra i diversi modi di vivere l'Italia, accolti da una magnifica Ferrari appena davanti al portone e dalle Fiat nell'ingresso, e liberi poi di scegliere quale percorso seguire e, nel frattempo, di incontrarsi e fare salotto. Ricca l'offerta enogastronomica, con diversi distributori e rivenditori di marchi italiani: Balzano Food, Zenobio, Punto Italia, Barilla e anche realtà nate in Ungheria come Kométa 99. Il Ristorante "Da Mario" ha utilizzato le strutture del bar al primo piano per proporre menù completi dalla colazione all'aperitivo serale, sfornando prelibatezze tipiche in un'atmosfera accogliente e disinvolta, mentre al piano terra lo chef di Kenwood preparava delizie per tutti grazie alla versatilità degli elettrodomestici prodotti dal Gruppo De'Longhi. Alla "cieligina sulla torta" ha provveduto Ferrero, distribuendo centinaia di cioccolatini e Kinder Sorpresa, per la gioia dei più piccoli che si sono divertiti soprattutto a farsi servire dal grande ovetto-mascotte. L'avventura tra gusto e aromi è stata infine scandita dagli incontri con eccellenze indiscusse, come le miscele di caffè Illy e Lavazza e gli eccezionali vini italiani importati da Balli Vini. Orgoglio del manifatturiero italiano, si sa, è anche il tessile, e sono state tante le visitatrici che hanno approfittato di Kaleidoscopio per scoprire i capi delle collezioni Intimissimi e Calzedonia più adatti al proprio look, concedendosi poi una sosta da Vagheggi per affidarsi alle mani dell'esperto e personalizzare il proprio trucco con i prodotti naturali del marchio veneto. A questo punto, in tema di lusinghe, come rinunciare ad una seduta da Oscar, il parrucchiere italiano che ha aperto da alcuni mesi il suo salone vicino all'Opera, per un'acconciatura un po' diversa dal solito? Anche il pubblico maschile si è visto dedicare ampio spazio: accanto ai marchi Boggi

Milano e MaxMara, Colletto Camiceria ha portato dalla sua boutique nel centro di Budapest una raffinata selezione di abbigliamento da uomo di alta qualità, in primo luogo camicie e cravatte. Dall'effimero al business, con i consulenti dello studio ITL Group e il loro database delle aziende italiane in Ungheria; una sosta al desk italiano della CIB Bank, attivato di recente; qualche minuto per lasciarsi conquistare dalla gentilezza dei broker di assicurazioni dello studio Paszka and Partners o per consultare la variegata offerta di servizi di IC&Partners. A rappresentare il comparto immobiliare l'Agenzia Isaro e Tecnocasa, presente in Ungheria dal 1996, mentre Fonte Butor, che commercializza tra gli altri brand l'abruzzese Las Mobili, ha dato prova dell'eccellenza italiana nel settore complementare dell'arredamento.

Tante le soluzioni per le imprese, dagli impianti di aerazione distribuiti e installati dalla Kompel alle elettropompe Pedrollo; presenti naturalmente anche i maggiori gruppi italiani in Ungheria, ENI e Prysmian. Altri protagonisti lo sport e i motori: accanto alla ricca offerta di accessori per appassionati di Motorline, che ha decorato il suo spazio con famose pubblicità anni Settanta e Ottanta e una bellissima Vespa storica, gli intramontabili marchi Piaggio, Moto Guzzi, Gilera, Aprilia e Derbi, oltre alle mitiche biciclette Bianchi, hanno fatto la gioia degli amanti delle due ruote. Piena sintonia tra sport e natura, tra moderna imprenditorialità made in Italy e tradizione ungherese è stato infine il messaggio originale dell'azienda "Il Tiglio Hungaria" della Famiglia Menossi, che alleva in selezione cavalli da salto ostacoli in scuderie già appartenenti ai principi Eszterházy, rigorosamente restaurate e restituite alla loro originaria funzione. Alla creazione della piacevolissima atmosfera che ha caratterizzato l'evento non poteva mancare l'elemento musicale: insieme alle frequenze in lingua italiana Tilos e ItalianStyleRadio, vi ha pensato Studio-

musica, una neonata realtà nel panorama dell'intrattenimento della capitale ungherese.

Al termine della manifestazione abbiamo raccolto il parere delle Istituzioni presenti, tutte parte attiva nella messa in cantiere di Kaleidoscopio: dall'Ambasciata d'Italia all'Istituto Italiano di Cultura, dall'Istituto per il Commercio Estero alla Camera di Commercio Italo-Ungherese.

"L'impegno notevole profuso nella realizzazione di Kaleidoscopio Italia 2013 - ha commentato il Direttore dell'IIC, dottoressa Gina Giannotti - è stato ampiamente compensato dai risultati ottenuti, in termini sia di presenze sia di soddisfazione da parte di tutte le Istituzioni, Associazioni ed Imprese partecipanti. Ritengo che l'elemento caratterizzante sia stato il senso di "condivisione", degli spazi - certo - ma anche del medesimo progetto e della medesima cultura. Tutti i partner dell'iniziativa hanno documentato con la loro partecipazione alcuni degli aspetti più accattivanti ed apprezzati dell'Italia, del suo stile di vita, delle sue potenzialità, della sua lingua e della sua cultura, consentendo a molti di scoprire o approfondire la conoscenza di importanti realtà italiane presenti ed operanti in questo Paese".

"Credo - ha detto ancora al "Ponte" l'Ambasciatore d'Italia in Ungheria S. E. Maria Assunta Accilli - che l'esperienza di Kaleidoscopio 2013 sia stata molto positiva: perché ha consentito di presentare le diverse realtà imprenditoriali, culturali ed associative italiane presenti nel territorio, perché ha costituito un'occasione di incontro e scambio per la nostra comunità in Ungheria, e perché ha offerto ai nostri amici ungheresi un'opportunità abbastanza eccezionale di avere un'immagine

complessiva della presenza italiana nel Paese."

G. Menossi, in qualità di Vicepresidente della CCIU, ne ha coordinato il contributo alla realizzazione dell'iniziativa. Gli abbiamo chiesto quali siano stati i riscontri dell'attività svolta e quali aspetti della manifestazione gli siano sembrati più innovativi e importanti per *il consolidamento del "Sistema Italia"*.

"Abbiamo constatato con grande soddisfazione il successo delle riunioni tenute presso la Camera per coinvolgere l'imprenditoria italiana in questo progetto, visto che la nostra comunità si è riconosciuta nell'evento e ne ha condiviso gli obiettivi. L'aspetto che ho trovato più innovativo e stimolante è stato lo "Speed Business" organizzato in collaborazione con la Camera di Commercio Francese e sponsorizzato da Unicredit Bank, al cui Amministratore Delegato, dott. Paolo Spada, va il nostro ringraziamento. Numerosi imprenditori hanno avuto così la possibilità di incontrarsi per la prima volta, conoscersi e instaurare rapporti d'affari."

Richiesto di un giudizio a titolo personale *"Senz'altro ottimo"* ha concluso. *"Kaleidoscopio ha dimostrato, mi auguro una volta per tutte, che esistono imprenditori sani, in grado di rappresentare degnamente l'Italia all'estero e di intrattenere rapporti d'affari a livello internazionale"*.

"Lavorare insieme in un clima di fiducia - conclude Enrico Barbieri, direttore dell'ufficio ICE di Budapest - rende le cose più facili e permette di stabilire dei rapporti virtuosi, che sono la base essenziale per rafforzare la nostra presenza all'estero e dare un'immagine positiva del nostro Paese".

Reflektorfényben a Made in Italy

Az Itália Kaleidoszkóp 2013 sikere: a szervezőkkel beszélgettünk

„A játékos, barátságos olasz hangulat, amelyben a három nap során részünk volt, a mindenholnan érkezett pozitív visszajelzések arra ösztönöznek bennünket, hogy mihamarabb hozzálessünk a Kaleidoszkóp Itália 2014 előkészítéséhez a már meglévő formában, de új elemeket is alkalmazva.”

Gina Giannotti

Akár kísérletnek, akár kihívásnak tekintjük, az Itália Kaleidoszkóp háromnapos rendezvénye (2013 október 18-20) a budapesti Olasz Kultúrintézetben egyöntetű véleménnyel zárult: minden évben megrendezett, állandó eseménnyé kell válnia. A pénteki nyitástól a vasárnap esti zárásig a kiállítók bemutatták termékeiket és talákoztak ismerős és új partnereikkel, ők maguk pedig felfedezték, milyen

sokszínű és széles az olasz vállalkozói jelenlét Magyarországon. Az esemény helyszínéül szolgáló épület a megszokottól eltérő keretbe helyezte a rendezvényt: a Bródy Sándor utca 8. egészen 1902-ig a magyar parlament képviselőházának adott otthont, és az épület képe ma a húszezer forintos bankjegyet díszíti. Az elegáns nagyterem, mely rendszerint koncertek és hivatalos események

helyszínéül szolgál, most egy tarka térré alakult át, melyet kiállító standok vettek körül: középen az olasz trikolór szőnyege mint e nemzeti szalon elmaradhatatlan ékessége.

A rendezvény, mely 2012-ben az ideinél még kisebb volumenben mutatkozott be először, ugyancsak az "Olasz nyelv hete a világban" alkalmából, olyan nagy érdeklődést váltott ki, hogy közel hatvan cég – lehetetlen valamennyit felsorolni, előre elnézést kérünk azoktól, akiket kényszerűségből nem említünk – döntött úgy, hogy részt vesz az idei eseményen, akár hagyományos stand felállításával vagy a közönség valódi interaktív bevonásával. A mintegy kétezer regisztrált látogató számára a Kaleidoszkóp kellemes sétát jelentett, miközben megtapasztalhatták, hányféle módon lehet megélni Olaszországot: a látogatókat egy csodálatos Ferrari fogadta az épület kapuja előtt, majd az előcsarnokban Fiat autók, s aztán szabadon eldönthették, milyen útvonalat követve tekintik meg a látnivalókat, miközben találkoznak és elbeszélgetnek egymással.

Gazdag borászati és gasztronómiai kínálatot szolgáltak a különféle olasz márkák viszonteladói és terjesztői: a Balzano Food, a Zenobio, a Punto Italia, a Barilla és néhány Magyarországon létesült vállalkozás, mint a Kométa '99. A "Da Mario" étterem az emeleti presszóhelyiségben rendezkedett be, és ott kínált komplett menüsört az ebédetől az esti aperitívig, jellegzetes ínycsengésekkel lepve meg a látogatókat a kellemes, kötetlen hangulatú környe-

zetben, miközben a földszinten a Kenwood séfje készített finomságokat mindenki számára a De' Longhi csoport háztartási elektronikai berendezéseinek segítségével. A Ferrero volt a hab, pontosabban az "egy szem meggy" a tortán, százával osztogatta a csokoládébonbonokat és a Kinder meglepetéseket a legkisebbek örömére, akiket leginkább az óriás Kindertojás jelenléte és ajándékai szórakoztattak. Az ízes és illatos kalandozást olyan vitathatatlan kiválóságokkal való találkozás is színesítette, mint az Illy és a Lavazza kávékeverékek és a Balli Vini importálta borkülönlegességek.

Ismeretes, hogy az olasz kézműipar büszkeségei között ott van a textil is, és a Kaleidoszkóp számos hölgy látogatója kihasználta az alkalmat, hogy fölfedezze az Intimissimi és a Calzedonia kollekciójában a saját lookjához leginkább illő darabokat, hogy aztán egy pihenőt tegyen a Vaghegginál, és tapasztalt kezekre bízva magát a venetói cég natúrkozmetikum termékeivel még személyesebb tegye sminkjét. Ha már a kényeztetésről van szó, hogyan is mondhatna le egy látogatóról Oscarnál, az olasz fodrásznál, aki néhány hónapja nyitotta meg szalonját az Operaház közelében, hogy a megszokottól kissé eltérő frizúrával ajándékozza meg magát? A férfiközönséget is bőséges választék várta: a Boggi Milano és a Max Mara mellett a Colletto Camiceria belvárosi üzletéből különleges válogatással érkezett: a felső kategóriás férfi ruhadarabok kollekciójából elsősorban ingeket és nyakkendőket láthatott a közönség.

A tünékeny örömök után a business világa következett: az ITL Group iroda tanácsadói és a Magyarországon jelen lévő olasz cégek adatbázisa; egy megálló az CIB Bank nemrégiben aktivált olasz desk állásánál; majd néhány perc erejéig engedtünk a Pászka and Partners iroda biztosítási ügynöke kedvességének, vagy nézegethettük az IC&Partners szolgáltatásainak változatos kínálatát. Az ingatlanszektort az Agenzia Isaro és a Tecnocasa képviselte, amely 1996 óta van jelen Magyarországon, míg a Fonte Bútor, amely többek között az abruzzói Las Mobili márkáit is forgalmazza, a lakberendezési kiegészítő ágazat olasz kiválóságáról tett tanúbizonyságot.

Számos megoldás várta az ipari vállalkozásokat is, a Koppel által gyártott és forgalmazott légtechnikai berendezésektől a Pedrollo szivattyúig; s természetesen képviselték magukat a Magyarországon jelen lévő legnagyobb olasz cégcsoportok, az ENI és a Prysmian. Ugyancsak főszerep jutott a sportnak és a motoroknak: a Motorline standját a hatvanas és a hetvenes évekbeli plakátokkal és egy gyönyörű muzeális Vespával díszítette, rajongóit kiegészítőkből álló gazdag választékkal várta, de itt voltak az örökzöld márkák, mint a Piaggio, a Moto Guzzi, a Gilera, az Aprilia és a Derbi, a kétkerekűek szerelmeseit a legendás Bianchi kerékpárok örvendtették meg.

Sport és természet, a „Made in Italy” modern vállalkozói szellem és a magyar hagyomány közötti tökéletes

összhang eredeti üzenetével érkezett a Menossi család „Il Tiglio Hungária” nevű vállalkozása, amely díjlovas méneket tenyészt egy olyan telepen, amely egykor az Esterházy hercegek birtoka volt, és amelyet szigorúan eredeti funkciójának megfelelően állítottak helyre. A rendezvényt jellemző kitűnő hangulat megteremtéséhez nem hiányozhatott a zene sem: erről közös frekvencián olasz nyelven jelentkező Tilos és az ItalianStyleRadio valamint a Studiomusica gondoskodott, a magyar főváros szórakoztató panorámájának legújabb színfoltja.

A rendezvény befejeztével olyan résztvevő intézmények véleményéről érdeklődtünk, amelyek valamennyien aktív részesei voltak a Kaleidoszkóp létrejöttének: az Olasz Köztársaság Magyarországi Nagykövetsége, az Olasz Kultúrintézet és a Külkereskedelmi Intézet részéről az Olasz-Magyar Kereskedelmi Kamara.

„A Kaleidoszkóp Itália 2013 megrendezésébe fektetett jelentős energiát – válaszolta az Olasz Kultúrintézet igazgatója, Gina Giannotti – bőségesen ellentételezték az elért eredmények, mind a látogatók számának, mind valamennyi résztvevő intézmény, egyesület és vállalkozás meglepedettségének tekintetében. Úgy vélem, az esemény jellegzetessége nemcsak az volt, hogy a kiállítók a teret osztották meg egymással, hanem a programnak köszönhetően közös kulturális teret hoztak létre. A kezdeményezéshez csatlakozott valamennyi partner részvételével Olaszország egy-egy igen kedvelt és kifinomult aspektusát jelenítette meg, az olasz életstílust, potenciált, nyelvet és kultúrát, lehetővé téve sokak

számára, hogy felfedezzék mindezeket és elmélyítsék ismereteiket a Magyarországon működő jelentős olasz vállalkozásokkal kapcsolatban.”

“Úgy vélem – tette hozzá a “Ponte” kérdésére válaszolva Olaszország magyarországi nagykövete, Maria Assunta Accili –, hogy a Kaleidoszkóp 2013 tapasztalata igen pozitív: ugyanis elősegítette a Magyarországon jelen lévő különféle olasz vállalatok, cégek, kulturális szervezetek, egyesületek számára a bemutatkozást, és ugyanakkor alkalmat teremtett a találkozásra és a tapasztalatcserére a Magyarországon élő olasz közösség számára, és egyúttal igen különleges alkalmat teremtett magyar barátainknak, hogy átfogó képet alkossonak a magyarországi olasz jelenlétről.”

G. Menossi a MOLKK elnökhelyettesi minőségében a program megvalósításához szükséges támogatást koordinálta. Megkér-

deztük tőle, milyen visszajelzések érkeztek az elvégzett tevékenységgel kapcsolatban és a rendezvény mely jellemzői tűntek számára a leginnovatívabbnak és legfontosabbnak az “Itália Szisztéma” megszületésére szempon-
tjából.

“Nagy meglepetést jelentett számunkra a Kamara székhelyén tartott összejövetelek sikere, melyeknek célja az volt, hogy bevonjuk az olasz vállalkozásokat ebbe a projektbe. Úgy láttuk, hogy közösségünk magáénak tekinti az eseményt és osztja annak célkitűzéseit. A rendezvény leginnovatívabb és legszö-
tözőbb momentuma számomra a “Speed Business” volt, melyet a Francia Kereskedelmi Kamarával együttműködésben szerveztünk és amelyet az Unicredit Bank szponzorált, ezért az ügyvezető igazgatót, Paolo Spadát illeti a köszönet. Számos vállalkozónak nyílt így lehetősége arra, hogy találkozzanak, megismerkedjenek és üzleti kapcsolatot hozzanak létre egymással.

Amikor személyes értékelést kértünk tőle – “Egyértelműen remek” – hangzott a válasz. “A Kaleidoszkóp megmutatta, és remélem, ez így marad egyszer s mindenkorra, hogy léteznek egészséges vállalkozások, amelyek méltóképpen tudják képviselni Olaszországot külföldön, és képesek nemzetközi szintű üzleti kapcsolatokat fenntartani”.

„Az, hogy egy bizalmi légkörben működhetünk együtt – foglalta össze Enrico Barbieri, az ICE budapesti irodájának igazgatója –, megkönnyíti a dolgokat, és eleven kapcsolatok létrejöttét segíti elő, amelyek alapvetőek külföldi jelenlétünk megerősítése szempontjából, és általuk pozitív képet mutathatunk hazánkról”

Claudia Loporatti

Giuseppe Farina
1950 FIA World Champion

UNITED BY PASSION FOR ENTERPRISE

ITL GROUP
YOUR GATE TO HUNGARY

SINCE 1995 OUR CONSULTANTS ARE THE SPIRIT TO YOUR SUCCESS

LAJOS LAW FIRM
ÜGYVÉGI IRODA PARTNER OF ITL GROUP

ITL AUDIT & TAX ADVISOR
PARTNER OF ITL GROUP

ITL ACCOUNTING
A DIVISION OF ITL GROUP

ITL HR SOLUTIONS
A DIVISION OF ITL GROUP

ECONOMIA.HU
THE ONLINE MAGAZINE OF ITL GROUP

KOPERNIKUSZ
NETWORK FOR EUROPEAN PROJECT DEVELOPMENT

ITL REAL ESTATE
A DIVISION OF ITL GROUP

ITL MARKETING
A DIVISION OF ITL GROUP